

Iktatószám: 6444-18/2024

Ügyintéző: dr. Oláh Ticia

Tárgy: átfogó vizsgálat lezárása

H-JÉ-IV-B-7/2024. számú határozat

A **Vasutas és Közlekedési Dolgozók Önkéntes Nyugdíjpénztárral** (székhely: 1144 Budapest, Kőszeg utca 25. 2. em./2.) (**Pénztár**) szembeni, hivatalból folytatott átfogó vizsgálat megállapításai alapján a **Magyar Nemzeti Bank** (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 55., telephelye: 1122 Budapest, Krisztina krt. 6.) (**MNB**) az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozza.

1. Felszólítja a Pénztárt, hogy az ellenőrző bizottsága a jövőben maradéktalanul tegyen eleget a jogszabályban előírt kötelezettségeinek. Ennek érdekében
 - a) az ellenőrző bizottság rendszeresen vizsgálja a pénztári működés törvényben előírt valamennyi területét, az éves ellenőrzési terveknek megfelelően állítsa össze, és gondoskodjon az azokban foglaltak végrehajtásáról, illetve a végrehajtás megfelelő dokumentálásáról;
 - b) a Pénztár hozzon létre olyan ellenőrzési rendszert, amely biztosítja, hogy az ellenőrző bizottság ellenőrzéseit megfelelő rendszerességgel és részletezettséggel, dokumentált módon végezze el;
 - c) az ellenőrző bizottság – összhangban a jogszabályi előírásokkal – valamennyi kiszervezett tevékenység ellenőrzését éves gyakorisággal végezze el, és ezeket megfelelően dokumentálja.

A Pénztár köteles a fenti b) alpontban foglalt felszólítás teljesítését 2024. november 29-ig – dokumentumokkal alátámasztva – igazolni az MNB részére.

2. Az informatikai rendszer védelmével összefüggésben felszólítja a Pénztárt, hogy
 - a) végezze el az informatikai kockázatainak teljes körű – módszertanának megfelelő – felmérését, és működését úgy alakítsa ki, hogy a kritikus és kiemelt besorolású kockázatok kezelése az elvárt határidőn belül, maradéktalanul megvalósuljon;
 - b) gondoskodjon a tesztelési és éles hálózati környezete biztonságos szétválasztásáról, továbbá a kockázatokkal arányosan biztosítsa az eltérő funkcionális eszközök további hálózati szeparálását;
 - c) a jogszabályi előírásoknak megfelelően vizsgálja felül az üzleti hatáselemzésében meghatározott helyreállítási és rendelkezésre állási értékeket, és alakítson ki olyan eljárásrendet, amellyel a szolgáltatás folytonossága az elvárt határidőn belül helyreállítható;
 - d) szabályzatában rögzítse, és a jövőben mindenkor kényszerítse ki a legkisebb jogosultság elvét annak érdekében, hogy minden felhasználó a szerepkörének megfelelő jogosultsággal rendelkezzen, továbbá írja elő, hogy az adminisztrátori jogokat minden esetben egyedi, nevesített természetes személyhez kell rendelni;
 - e) a jövőben a központi naplógyűjtő rendszer kiépítése során gondoskodjon valamennyi kritikus naplóállomány gyűjtéséről, és igazolja a naplózórendszer terveknek megfelelő kialakítását. Továbbá alakítsa ki és a jövőben folyamatosan működtesse a naplóállományok rendszeres, az üzemeltetési tevékenységtől függetlenül elvégzett kiértékelésének gyakorlatát.

A Pénztár köteles a fenti a) – e) alpontok szerinti felszólítások teljesítését 2024. november 29-ig – dokumentumokkal alátámasztva – igazolni az MNB részére.

3. Felszólítja a Pénztárt, hogy a jövőben a jogszabályok által előírt számviteli kötelezettségeknek és előírásoknak maradéktalanul tegyen eleget. Ennek érdekében

- a) maradéktalanul feleltesse meg az egyéni számlák analitikus nyilvántartását a jogszabályi előírásoknak, valamint a jövőben biztosítsa, hogy a jóváírások és terhelések jogcímenként megbontva egyazon nyilvántartásban jelenjenek meg;
- b) az MNB 2019. október 11. napján kelt H-JÉ-IV-B-15/2019. számú határozatának (**Határozat**) 2. pontjában előírtakat is teljesítve a jövőben maradéktalanul tartsa be a vonatkozó jogszabályi előírásokat a meg nem fizetett tagdíjak hitelezési veszteségként történő leírása során;
- c) a könyvviteli nyilvántartásainak vezetése során az egyes könyvelési tételeket mindenkor a gazdasági esemény valós tartalmának megfelelően mutassa ki. Ennek keretében biztosítsa azt, hogy a „tagi folyószámlán” megjelenített tranzakciókhoz tartozó megnevezések tükrözzék a megvalósult gazdasági eseményeket.

A Pénztár köteles a fenti a) alpont első fordulata szerinti felszólítás teljesítését 2024. november 29-ig – dokumentumokkal alátámasztva – igazolni az MNB részére.

4. A negyedéves jelentésekkel összefüggésben felszólítja a Pénztárt, hogy vizsgálja felül – a feltárt hibák vonatkozásában – a 2022-2023. időszak negyedéves jelentéseit, és szükség esetén módosítsa azokat, valamint a jövőben az adatszolgáltatásokat a jogszabály által előírt tartalommal készítse el.

A Pénztár köteles a fenti pont első fordulata szerinti felszólítás teljesítését 2024. november 29-ig – dokumentumokkal alátámasztva – igazolni az MNB részére.

5. A tagsági jogviszony megszűnésével összefüggésben felszólítja a Pénztárt, hogy

- a) gyakorlatában a tagi kifizetések során a jogszabálynak megfelelően határozza meg a tagsági jogviszony megszűnésének időpontját;
- b) a tagsági jogviszony megszűnés időpontja meghatározásának szabályozását feleltesse meg a jogszabály vonatkozó rendelkezéseinek, és ennek érdekében módosítsa az alapszabályát;
- c) a nemfizető tagok tagsági jogviszonyának megszüntetésével kapcsolatos eljárását a jogszabálynak megfelelően egyértelműen rögzítse az alapszabályában, valamint térjen ki az eljárással kapcsolatos határidőkre és döntési jogkörökre is.

A Pénztár köteles a fenti b) – c) alpontokban foglalt felszólítások teljesítését 2024. november 29-ig – dokumentumokkal alátámasztva – igazolni az MNB részére.

6. A kiszervezett tevékenységekkel kapcsolatos kötelezettségek körében felszólítja a Pénztárt, hogy minden kiszervezett tevékenységhez kapcsolódóan készítsen a kiszervezésre vonatkozó szerződésekben foglaltaktól eltérő tevékenységvégből eredő, rendkívüli helyzetek kezelésére kidolgozott intézkedési tervet.

A Pénztár köteles a fenti pont szerinti felszólítás teljesítését 2024. november 29-ig – dokumentumokkal alátámasztva – igazolni az MNB részére.

7. Felszólítja a Pénztárt, hogy a jogszabályi előírásoknak eleget téve alakítson ki, valamint a jövőben folyamatosan vezessen olyan analitikus nyilvántartást, amelyből minden befektetett pénztári eszköz tekintetében munkanaponként egyértelműen megállapítható, hogy az egyes eszközök melyik alaphoz tartoznak.

A Pénztár köteles a fenti pont első fordulata szerinti felszólítás teljesítését 2024. november 29-ig – dokumentumokkal alátámasztva – igazolni az MNB részére.

8. A tagi kifizetésekkel összefüggésben felszólítja a Pénztárt, hogy a kifizetésekhez kapcsolódó ügyviteli folyamatait úgy alakítsa ki, hogy azok minden esetben biztosítsák a jogszabályban a kifizetések tekintetében előírt határidők betartását.
9. Felszólítja a Pénztárt, hogy a jövőben az igazgatótanácsi és ellenőrző bizottsági üléseket kizárólag az alapszabályban – a vonatkozó jogszabályokkal összhangban – lehetővé tett módok valamelyikén tartsa meg.
10. Felszólítja a Pénztárt, hogy a jövőben tartsa be az igazgatótanácsi ülések jegyzőkönyveire vonatkozó jogszabályi előírásokat.
11. Felszólítja a Pénztárt, hogy a jövőben a jogszabályi előírásoknak megfelelően maradéktalanul tegyen eleget a kötelező alkalmazottakkal kapcsolatos bejelentési és törzsadatbejelentési kötelezettségének.
12. Az adatszolgáltatások adatminőségének biztosítása érdekében felszólítja a Pénztárt, hogy vizsgálja felül kiszervezett- és megbízási szerződéseinek törzsadatbejelentéseit és a jövőben a törzsadatbejelentési kötelezettsége teljesítése során tartsa be a jogszabályi előírásokat.

A Pénztár köteles a fenti pont első fordulata szerinti felszólítás teljesítését 2024. november 29-ig – dokumentumokkal alátámasztva – igazolni az MNB részére.

13. Felszólítja a Pénztárt, hogy a jogszabályi előírásoknak eleget téve a számviteli politika részeként készítse el a jogszabályi előírásoknak megfelelő tartalmú hozamfelosztási szabályzatát.

A Pénztár köteles a fenti felszólítás teljesítését 2024. november 29-ig – dokumentumokkal alátámasztva – igazolni az MNB részére.

14. A tagsági jogviszony keletkezésével összefüggésben felszólítja a Pénztárt, hogy a jövőben olyan nyilvántartási és ellenőrzési rendszert működtessen, amely támogatja az alapszabály belépő vagy átlépő pénztártag részére nyomtatott formában történő átadása esetén az átadás megtörténtének a Pénztár és az MNB általi ellenőrizhetőségét.
15. Kötelezi a Pénztárt a határozat rendelkező részének 1-14. pontjaiban jelzett és a határozat indokolásának 1-14. pontjában megállapított jogszabálysértések miatt 3.700.000,- Ft, azaz hárommillióhétszázezer forint összegű felügyeleti bírság megfizetésére.

A kiszabott felügyeleti bírságot a határozat véglegessé válásától számított 30 (harminc) napon belül kell az MNB hatósági bírság és költségtérítés fizetése bankszámlájára (19017004-01678000-30900002) – „felügyeleti bírság”, valamint a határozat számának feltüntetésével – befizetni. A bírság önkéntes befizetésének elmaradása esetén azokat az MNB megkeresésére az állami adóhatóság hajtja be. A bírság befizetésére meghatározott határidő elmulasztása esetén a be nem fizetett bírságösszeg után késedelmi pótlék felszámolására kerül sor, amelynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A késedelmesen megfizetett késedelmi pótlék után nem számítható fel késedelmi pótlék. A késedelmi pótléket az MNB hivatkozott számú számlájára kell befizetni, a határozat számának feltüntetésével, „késedelmi pótlék” megjelöléssel.

16. Felszólítja a Pénztárt, hogy az igazgatótanács elnöke e határozatot az igazgatótanács és az ellenőrző bizottság ülésén a kézbesítéstől számított 15 (tizenöt) napon belül, a pénztártagokkal a következő küldöttközgyűlésen ismertesse.

Az MNB felhívja a Pénztár figyelmét, hogy amennyiben jelen határozati felszólításoknak, illetve felhívásnak nem, vagy nem teljeskörűen, illetve késedelmesen tesz eleget, az MNB-nek jogszabályban biztosított intézkedések alkalmazására van lehetősége, ideértve további, magasabb összegű bírság kiszabását is.

Az MNB eljárása során eljárási költség nem merült fel.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, ugyanakkor az, akinek jogát vagy jogos érdekét a közigazgatási tevékenység közvetlenül érinti, a határozat ellen annak közlésétől számított 30 (harminc) napon belül jogszabálysértésre hivatkozással közigazgatási pert indíthat.

A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve – az MNB-nél – kell benyújtani a következők szerint:

A perben a jogi képviselet kötelező, a keresetlevelet űrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás igénybevételével kell benyújtani. (Az űrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás elérhetősége: <https://www.mnb.hu/felugyelet/engedelyezes-es-intezmenyfelugyeles/hatarozatok-es-vegzesek-kerese>).

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására, illetve hatályosulására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban azonnali jogvédelmet kérhet.

A bíróság a pert főszabály szerint tárgyaláson kívül bírálja el. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérheti. A tárgyalás tartása iránti kérelem elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

I n d o k o l á s

I. A VIZSGÁLAT CÉLJA ÉS LEFOLYTATÁSA

Az MNB a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (**Mnbtv.**) 62. §-a, a 64. § (1) bekezdés a) pontja, a 64. § (2) bekezdés d) pontja alapján 2023. szeptember 27-én hivatalból indított felügyeleti ellenőrzési eljárás keretében – korlátozott terjedelmű és mélységű, nem teljes körű – átfogó vizsgálatot (**Vizsgálat**) folytatott le a Pénztárnál. A Vizsgálat részeként az MNB az Mnbtv. 67. § (1) bekezdésére figyelemmel 2023. november 13. és 2023. november 28. között helyszíni ellenőrzést tartott a Pénztár székhelyén. A Vizsgálat alá vont időszak (**Vizsgált Időszak**) 2019. október 16-tól a Vizsgálat lezárásának időpontjáig terjedt.

Az MNB a Vizsgálat megállapításait a 2024. február 19-én kelt vizsgálati jelentésben (**Vizsgálati Jelentés** vagy **Jelentés**) foglalta össze és azt nyilatkozattételre megküldte a Pénztár részére.

A Pénztár az MNB-hez 2024. március 22. napján (6444-15/2024. iktatószám) és 2024. április 17. napján (6444-17/2024. iktatószám) érkezett beadványaiban tájékoztatta az MNB-t a Jelentésben foglalt megállapításokkal kapcsolatos észrevételeiről (**Észrevételek**). Az Észrevételeket az MNB áttekintette, kiértékelte és a jelen határozat meghozatala során figyelembe vette.

II. A VIZSGÁLAT MEGÁLLAPÍTÁSAI, A MEGÁLLAPÍTÁSOK MINŐSÍTÉSE, AZ ÉSZREVÉTELEK ÉRTÉKELÉSE

1. AZ ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG MŰKÖDÉSE

1.1. Az ellenőrző bizottság vizsgálati, ellenőrzési tevékenysége teljeskörűségének vizsgálata

1.1.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat megállapította, hogy az ellenőrző bizottság a Vizsgált Időszakban több – a pénztárüzem működéséhez szükséges – terület vizsgálatát nem végezte el.

A Pénztár a Vizsgálat során az MNB rendelkezésére bocsátotta az ellenőrző bizottságnak a Vizsgált Időszakra vonatkozó ellenőrzési terveit, az ellenőrző bizottság üléseinek jegyzőkönyveit és az ellenőrző bizottság által elvégzett ellenőrzések dokumentumait. Ezen dokumentumok alapján a Vizsgálat megállapította, hogy az ellenőrző bizottság nem ellenőrizte a pénztári működés több területét. Ezzel kapcsolatban a Vizsgálat feltárta többek között:

- a beléptetési folyamat, tagfelvétel vizsgálatának (ügyvitel);
- a likviditáskezelés/kötelezettségvállalások vizsgálatának (ügyvitel, számvitel); valamint
- a szállítói szerződések vizsgálatának (ügyvitel)

hiányát.

A beléptetési folyamat, tagfelvétel vizsgálatával kapcsolatban a Vizsgálat a következőket rögzítette:

A Pénztár – az általa 2023. november 20-án tett – nyilatkozatában arról tájékoztatta az MNB-t, hogy „A beléptetési folyamat (tagfelvétel) ellenőrzésére a tagszervezés vizsgálatán belül kerül sor, mivel az új belépések nagy része tagszervezés útján valósul meg, az Ellenőrző Bizottság ezt a témát is a tagszervezés ellenőrzése kapcsán vizsgálja.” A Pénztár ezen nyilatkozatának igazolására a 2019. november 25-én, 2020. december 4-én, 2021. október 30-án és 2022. december 9-én kelt vizsgálati jelentéseit adta át az MNB-nek. A jelentések szerint a vizsgálatok tárgya minden esetben „a Panaszkezelési Szabályzatban és a Tagszervezői Szabályzatban foglaltak megvalósulásának ellenőrzése” volt. A Vizsgálat megállapította, hogy a jelentések tartalma és szövege gyakorlatilag minden esetben (szó szerint) megegyezik, továbbá a jelentésekben csak a tagszervezésre vonatkozó szerződések vizsgálatáról, a fizetett megbízási díjak bizonylatainak ellenőrzéséről, illetve a megbízási díjak kifizetéséről esett szó. A Vizsgálat azt is megállapította, hogy a jelentések konkrét vizsgálati mintát nem tartalmaztak, így az ellenőrző bizottság által végzett vizsgálatok nem rekonstruálhatóak, továbbá a jelentésekben egyáltalán nem esik szó a beléptetési folyamat ellenőrzéséről, arra vonatkozóan a jelentések megállapítást egyáltalán nem tartalmaztak. Mindezek miatt a Pénztár által jelzett vizsgálatokat az MNB nem fogadja el a beléptetési folyamat, tagfelvétel vizsgálatként.

A likviditáskezelés/kötelezettségvállalások és a szállítói szerződések vizsgálatával kapcsolatban a Vizsgálat a következőket állapította meg:

A Pénztár a 2023. november 20-án tett nyilatkozatában arról tájékoztatta az MNB-t, hogy a „Likviditáskezelés/kötelezettségvállalások ellenőrzései és a szállítói szerződések vizsgálata a pénzügyi tervben foglaltak megvalósulásának időarányos teljesülése és a pénztár gazdálkodásának, működésének ellenőrzése kapcsán valósul meg.” A Pénztár ezen nyilatkozatának igazolására a 2019. november 27-én, 2020. november 30-án, 2021. november 19-én és 2022. november 29-én kelt vizsgálati jelentéseit adta át az MNB-nek. Ezek a jelentések a likviditási tartalék bevételeinek és kiadásainak alakulása fejezetben csak azt említik meg, hogy a tartaléknak az adott év I-III. negyedévében mekkora kiadása és bevétele volt, amit az MNB nem tart azonosnak a likviditáskezelés és kötelezettségvállalások vizsgálatával. A szállítói szerződésekről pedig egyáltalán nem esik szó ezekben a jelentésekben. Mindezek miatt a Pénztár által jelzett vizsgálatokat az MNB nem fogadja el a likviditáskezelés/kötelezettségvállalások, valamint a szállítói szerződések vizsgálatként.

[Kontroll.tev.3.]

1.1.2. A megállapítás minősítése

Azzal, hogy a Pénztár a Vizsgált Időszakban több – a pénztárüzem működéséhez szükséges – terület vizsgálatát nem végezte el, megsértette az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény (Öpt.) 27. § (2) bekezdését, amely szerint az ellenőrző bizottság feladata, hogy rendszeresen vizsgálja és ellenőrizze a pénztár gazdálkodását, számvitelét, ügyvitelét, a pénztár fizetőképességének, bevételeinek és kiadásainak, eszközeinek és kötelezettségvállalásainak összhangját, a Pénztár működését.

A megállapításban hivatkoztak rámutattak a Pénztár ellenőrzési rendszerének hiányosságaira, amellyel a Pénztár megsértette az Öpt. 64. § (5) bekezdés e) pontjában és (6) bekezdésében foglaltakat is. Az Öpt. 64. § (5) bekezdés e) pontja szerint a pénztári tevékenység folyamatos végzésének feltétele egyebek mellett a működési kockázatok csökkentését szolgáló ellenőrzési eljárások megléte; ugyanezen paragrafus (6) bekezdése szerint pedig a nyilvántartási és ellenőrzési rendszer akkor megfelelő, ha – a számviteli jogszabályokban foglaltakon túlmenően – lehetővé teszi a

pénztár körülmények közötti vezetését, a pénztár vezetésének az MNB által történő ellenőrzését, és segíti a pénztárt abban, hogy eleget tegyen a jogszabályok – jelen esetben az Öpt. 27. § (2) bekezdése – alapján rá háruló kötelezettségeknek.

1.1.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja és az ellenőrző bizottság gyakorlatának módosítására javaslatot fog tenni.

1.1.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, ugyanakkor jövőbeli, előremutató intézkedésről számolt be. Az Észrevételekben hivatkozott jövőbeli intézkedés megvalósulásának igazolására a Pénztár dokumentumot nem csatolt, így azt az MNB nem tudta ellenőrizni.

Az MNB mindezekre tekintettel a megállapítást fenntartja.

1.1.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

Jelen határozat rendelkező részének 1. a) alpontjában az MNB felszólította a Pénztárt, hogy az ellenőrző bizottság jogszabályban előírt kötelezettségeinek maradéktalan teljesítése érdekében rendszeresen vizsgálja a pénztári működés törvényben előírt valamennyi területét, az éves ellenőrzési terveket ennek megfelelően állítsa össze, és gondoskodjon az azokban foglaltak végrehajtásáról, illetve a végrehajtás megfelelő dokumentálásáról.

1.2. A kiszervezett tevékenységek évenkénti ellenőrzése

1.2.1. Megállapítás (tényállás)

A Pénztár az alábbi ellenőrző bizottság által készített vizsgálati jelentéseket adta át az MNB számára a kiszervezett tevékenységek évenkénti ellenőrzésével kapcsolatban:

- A 2019. november 29. napján kelt vizsgálati jelentést;
- A 2020. november 27. napján kelt vizsgálati jelentést;
- A 2021. november 29. napján kelt vizsgálati jelentést; valamint
- A 2022. december 5. napján kelt vizsgálati jelentést.

Az ellenőrző bizottság vizsgálatvezetője mindegyik jelentésben felsorolta a szerződött partnereket és a kiszervezett tevékenységeket a hatályban lévő szerződések szerint. A Vizsgálat azonban megállapította, hogy a jelentések egyik esetben sem tértek ki az ellenőrzés módszertanára, illetve arra, hogy a vizsgálat milyen minták alapján történt, ezért az ellenőrző bizottság vizsgálatai utólag nem rekonstruálhatók.

A vizsgálati jelentések mindegyikében a vizsgálatvezető megállapította, hogy „A hatályban lévő kiszervezési szerződések esetében a rendelkezésre álló adatok és információk alapján megállapítható, hogy a kiszervezett tevékenységek ellátása a szerződésben foglaltaknak megfelelően történnek.” Ennek ellenére a 2022-es jelentésben a kiszervezett tevékenységek szerződése nem képezték a vizsgált dokumentumok részét, ezért az MNB vizsgálata megállapította, hogy a 2022-es vizsgálatban a kiszervezett tevékenységek szerződés szerinti teljesítésének ellenőrzése nem alátámasztott.

A Pénztár 2013. január 2-án szerződést kötött biztosításmatematikai/aktuáriusi feladatok elvégzésére az Unirisk Bt.-vel és 2016. november 23-án szerződést kötött nyomdai előállítási feladatok végzésére az EPDB Zrt.-vel. Utóbbi a Vizsgált Időszakban végig hatályban volt, míg az Unirisk Bt.-vel kötött szerződés 2022. január 1-jén szűnt meg. Az Öpt. 2. § (4) bekezdés f) pontja szerint a kiszervezés olyan kihelyezés, melynek során adatkezelés vagy adatfeldolgozás is megvalósul, így a Vizsgálat megállapította, hogy a fenti szerződések kiszervezett tevékenységek minősülnek, mivel a végzett tevékenységek során adatkezelés történik. Ennek ellenére a fent felsorolt (2019-2020-2021. évi) vizsgálati jelentésekben a Unirisk Bt. a szerződött partnerek között egyáltalán nem szerepelt, míg az EPDB Zrt. csak a 2021-es és 2022-es vizsgálati jelentésekben került rögzítésre. A 2021-es és 2022-es vizsgálati jelentések is csak annyit rögzítettek, hogy az „EPDB Zrt. továbbra is szerepel az MNB nyilvántartásában, mint kiszervezett tevékenységet végző partner, de a Pénztár már nem veszi igénybe szolgáltatásait.” A Pénztár 2023. november 20-án kelt nyilatkozatában kijelentette, hogy a „Kiszervezett tevékenységet jelenleg a szolgáltató nem végez a Pénztár részére, ez azonban a jövőben változhat, kérhetünk ajánlatot nyomtatásra és borítékolásra, ezért szeretnénk megtartani a kiszervezett tevékenységet végzők

körében.” A Pénztár ezzel indokolta, hogy az EPDB Zrt.-vel kötött szerződést miért tartja fenn, annak ellenére, hogy a nyomdai feladatok ellátását jelenleg a Delfin Kft. végzi.

A fentiek szerint az ellenőrző bizottság a Unirisk Bt. vonatkozásában sem 2019-ben, sem 2020-ban, sem 2021-ben, míg az EPDB Zrt. vonatkozásában sem 2019-ben, sem 2020-ban nem vizsgálta a kiszervezett tevékenységek szerződésben foglaltaknak megfelelő végzését.

[Kontroll.tev.4.]

1.2.2. A megállapítás minősítése

Tekintettel arra, hogy az ellenőrző bizottság ellenőrzési tevékenysége nem volt megfelelően dokumentált, abból nem derült ki, hogy az egyes szolgáltatók esetében milyen módszerrel, milyen szempontok alapján ellenőrizték a kiszervezett tevékenységek szerződésszerű teljesítését, így az ellenőrzések nem rekonstruálhatók, a Pénztár megsértette az Öpt. 64. § (6) bekezdésének előírásait, mely szerint a nyilvántartási és ellenőrzési rendszer akkor megfelelő, ha – a számviteli jogszabályokban foglaltakon túlmenően – lehetővé teszi a pénztár körülményekénti vezetését, a pénztár vezetésének a Felügyelet által történő ellenőrzését, és segíti a pénztárt abban, hogy eleget tegyen a jogszabályok alapján rá háruló kötelezettségeknek.

Az Öpt. 40/D. § (5) bekezdése szerint a pénztár ellenőrző bizottsága köteles a kiszervezett tevékenység szerződésben foglaltaknak megfelelő végzését legalább évente megvizsgálni.

A Pénztár megsértette az Öpt. 40/D. § (5) bekezdését, figyelemmel arra, hogy az ellenőrző bizottság a tényállásban foglaltak szerint nem ellenőrizte évente valamennyi kiszervezett tevékenységet.

1.2.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja, és az ellenőrző bizottság gyakorlatának módosítására javaslatot fog tenni.

1.2.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, ugyanakkor jövőbeli, előremutató intézkedésről számolt be. Az Észrevételekben hivatkozott jövőbeli intézkedés megvalósulásának igazolására a Pénztár dokumentumot nem csatolt.

Az MNB mindezekre tekintettel a megállapítást fenntartja.

1.2.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján az MNB a jelen határozat rendelkező részének 1. b) és c) alpontjaiban az ellenőrző bizottság jogszabályban előírt kötelezettségeinek maradéktalan teljesítése érdekében

- b) – határidő megjelölése mellett – felszólította a Pénztárt, hogy hozzon létre olyan ellenőrzési rendszert, amely biztosítja, hogy az ellenőrző bizottság ellenőrzéseit megfelelő rendszerességgel és részletezettséggel, dokumentált módon végezze el;
- c) felszólította a Pénztárt, hogy az ellenőrző bizottság – összhangban a jogszabályi előírásokkal – valamennyi kiszervezett tevékenység ellenőrzését éves gyakorisággal végezze el, és ezeket megfelelően dokumentálja.

2. Az INFORMATIKA RENDSZER VÉDELME

2.1. Informatikai kockázatelemzés

2.1.1. Megállapítás (tényállás)

A Pénztár által átadott IBU-01 Informatikai kockázatok elemzése, kezelése elnevezésű szabályzat (**Informatikai Kockázatelemzési Szabályzat**) 3.5. pontja bár tartalmazza, hogy „[a]z informatikai rendszerek és az általuk kezelt adatok vonatkozásában számba kell venni azokat a releváns fenyegetettségeket, amelyek olyan nem kívánt eseményt idézhetnek elő, mely által sérül a rendszer rendelkezésre állása, funkcionalitása, valamint a rendszer által kezelt adatok

bizalomassága, sértetlensége”, ezzel szemben az MNB számára megküldött, 2023. június 28-án lezárt kockázatelemzés felülvizsgálati dokumentációja a gyakorlatban mégsem tartalmazza az elvárt fenyegetettségélemzést.

A Vizsgálat azt is megállapította, hogy bár a Pénztár az Informatikai Kockázatelemzési Szabályzat 3.7 pontjában meghatározta a kockázatok besorolásához kapcsolódóan az elvárt kezelési időket – a „kiemelt” és „kritikus” fontosságú kockázatok kezelését legfeljebb egy éven belül várja el a szabályozás –, ehhez képest a kockázatelemzésben feltárt (nem kezelt) kockázatok között több kiemelt és kritikus besorolású kockázat is található, amelyeket nem kezeltek határidőben, továbbá a Pénztár által átadott informatikai intézkedési tervben is számos olyan kritikus és kiemelt besorolású kockázat van nyilvántartva, melyeknek a kezelése nem történt meg két évvel a nyilvántartásba vételét követően sem.

[INF.3.]

2.1.2. A megállapítás minősítése

Amennyiben az informatikai kockázatok nem a meghatározott módszertan alapján kerülnek felmérésre, a felmérés teljesszűrsége sérűlhet, ezáltal releváns kockázatok maradhatnak feltáratlanul. A feltárt kockázatok megfelelő időben és hatékonysággal való kezelésének a hiányában azok bekövetkezési valószínűsűge megnövekszik, a kritikus és kiemelt kockázatok kezelés nélküli elfogadása a működésbiztonságot veszélyezteti.

Mindezek miatt a Pénztár kockázatkezelési gyakorlata nem felel meg az Öpt. 40/C. § (1) bekezdésében foglaltaknak, mely szerint *„[a] pénztárnak [...] gondoskodnia kell az informatikai rendszer kockázatokkal arányos védelméről, amely kiterjed a bűncselekműnyekkel kapcsolatos kockázatok kezelésére is. A szabályozási rendszerben ki kell térni az információtechnológiával szemben támasztott követelműnyekre, a használatából adódó biztonsági kockázatok felmérésére és kezelésére a tervezés, a beszerzés, az üzemeltetés és az ellenőrzés területén.”*

2.1.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást csak részben fogadja el. A Pénztár hangsűlyozta, hogy az elműlt évek viszontagságos és bizonytalan pénzügyi helyzetében a szervezet a méretéhez és pénzügyi forrásaihoz mérten a kockázatait elfogadhatóan kezelte még ha látszólag meg is növekedett a kockázatok száma az intézkedési tervben. A Pénztár véleménye szerint az MNB nagyon alapos audit vizsgálata sem tárt fel kritikus biztonsági hiányosságot az IT rendszerekre vonatkozóan, ami részben vissza is igazolja ezt.

Ettől függetlenül a Pénztár úgy nyilatkozott, hogy a kialakult helyzetet úgy tervezi kezelni, hogy a működési költségében nagyobb keretet határoz meg az informatikai költsűgeek fedezésére, illetve transzparensbb/ átláthatóbb módon fogja az informatikai költsűgeeket nyomon követni és előre tervezni úgy, hogy a biztonsággal kapcsolatos feladatok prioritárltabban legyenek kezelve. Ezen kívül a Pénztár jelezte, hogy a kvalitatív kockázatelemzési módszertannal kívánja kiegészíteni a kockázatelemzést, hogy a bekövetkezési valószínűsűg és hatás tetten érhetőbb legyen a jövőben a kockázatelemzés dokumentációjában is.

2.1.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást részben vitatta, ugyanakkor több jövőbeli, előremutató intézkedésről is beszámolt.

A Pénztár Észrevételekben előadott nyilatkozatával, miszerint *„a kockázatait elfogadhatóan kezelte,”* az MNB nem ért egyet, hiszen a megállapításban is hivatkozott informatikai intézkedési tervben maga a Pénztár minősítette több kockázatat "KRITIKUS" és "KIEMELT" fontosságúnak, amit később határidőre nem kezelt, ezzel ellentmondva az előbb idézett kijelentésnek.

A Pénztár az Észrevételekben jelzett jövőbeli intézkedések végrehajtásának igazolására dokumentumokat nem csatolt. Mindezek miatt a Pénztár észrevétele a megállapítás tényszerűsűgét és szükségessűgét nem befolyásolja, így az MNB a megállapítást változatlan tartalommal tartja fenn.

2.1.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

Jelen határozat rendelkező részének 2. a) alpontjában az MNB az informatikai rendszer védelmével összefűggésben – a teljesítés igazolása határidejének tűzésével – felszólította a Pénztárt, hogy végezze el az informatikai kockázatainak

teljes körű – módszertanának megfelelő – felmérését, és működését úgy alakítsa ki, hogy a kritikus és kiemelt besorolású kockázatok kezelése az elvárt határidőn belül, maradéktalanul megvalósuljon.

2.2. Éles és tesztkörnyezet szétválasztásának hiánya

2.2.1. Megállapítás (tényállás)

A Pénztár által bemutatott hálózati topológia ábra alapján a Vizsgálat megállapította, hogy nem valósult meg megfelelően az éles és tesztkörnyezetek szeparálása az INGRID rendszer vonatkozásában. A Vizsgálat feltárta, hogy az éles INGRID-APP és DB, valamint a teszt TESTINGRID-APP és DB ugyanazon alhálózatban került kialakításra. Továbbá ebben az alhálózatban kapott helyet a mentőrendszer, a fájlserver, a DC, továbbá a telefon szerver, a nyomtatók és a munkaállomások is. Az alhálózatok megfelelő kialakításának és az egyes informatikai szolgáltatások megfelelő szegmentálásának hiányában az illetéktelen hozzáférés lehetősége megnövekszik.

[INF.6.]

2.2.2. A megállapítás minősítése

A Pénztár fenti gyakorlata miatt nem valósult meg az Öpt. 40/C. § (6) bekezdés d) pontja, mely szerint „[a] pénztárnak tevékenysége ellátásához, [...] rendelkeznie kell legalább a következőkkel: [...] olyan informatikai rendszerrel, amely lehetővé teszi az alkalmazási környezet biztonságos elkülönítését a fejlesztési és tesztelési környezettől [...]”.

2.2.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást csak részben fogadja el.

A Pénztár véleménye szerint a fejlesztői környezet és a tesztkörnyezet elválasztása megvalósul a Pénztárnál. A Pénztár hangsúlyozta, hogy nincs fejlesztői környezet a Pénztár egyik hálózati szegmensében sem, mert az IRF support a fejlesztési tevékenységet a saját hálózatán lévő saját fejlesztői rendszerében végzi, ami nincs összekötve a Pénztár rendszerével. A Pénztár továbbá jelezte, hogy az általuk a fejlesztői környezetben elkészített kész tesztelendő megoldást a Pénztár teszt rendszerében üzemelik be.

A Pénztár kérte a fenti magyarázat MNB általi elfogadását.

A Pénztár ezen kívül jelezte, hogy tervezi és beütemezi a hálózat további szegmentálását: legalább fizikai infrastruktúra VLAN (fizikai kiszolgálók), kliens VLAN, virtuális szerverek VLAN átalakítással.

2.2.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást részben vitatta, ugyanakkor jövőbeli, előremutató intézkedésről számolt be.

A Pénztár az Észrevételekben előadta, hogy a fejlesztői környezet és a tesztkörnyezet elválasztása megvalósul a Pénztárnál, azonban a megállapítás ezt a kérdést nem érintette, hiszen az csak az éles és tesztkörnyezet Pénztárnál történő szeparálására vonatkozott, tehát az észrevétel a megállapítás szempontjából nem releváns.

A Pénztár észrevételében tervezett intézkedésekről számolt be, azonban az intézkedések végrehajtásának igazolására dokumentumot nem csatolt.

Az MNB a megállapítást fenntartja.

2.2.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján az MNB a jelen határozat rendelkező részének 2. b) alpontjában az informatikai rendszer védelmével összefüggésben – a teljesítés igazolása határidejének tűzésével – felszólította a Pénztárt, hogy gondoskodjon a tesztelési és éles hálózati környezete biztonságos szétválasztásáról, továbbá a kockázatokkal arányosan biztosítsa az eltérő funkcionalitású eszközök további hálózati szeparálását.

2.3. RPO értékek vizsgálata

2.3.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár a folyamatainak elviselhető maximális adatvesztési idejét [Recovery Point Objective (RPO)] az Informatikai Biztonsági Szabályzatának Üzletmenet Folytonossági Terve (**BCP Szabályzat**) megnevezésű dokumentumában határozta meg. Eszerint a kritikus üzleti folyamatok esetében ez legfeljebb egy nap. A Pénztár Informatikai Biztonsági Szabályzatának Informatikai katasztrófa helyreállítási terve (**DRP Szabályzat**) megnevezésű dokumentuma 5.2 pontja szerint pedig *„Amennyiben a káresemény következtében a munkafolyamatok elvégzésére alkalmatlanná válik az iroda, a szerverek megsemmisültek, vagy eltulajdonították azokat, fel kell venni a kapcsolatot a DRP helyszínt és IT infrastruktúrát biztosító céggel, aki legfeljebb 24 órán belül rendelkezésre bocsátja azokat”*. A DRP Szabályzat 9. pontja továbbá azt is rögzíti, hogy a teljes virtuális géppark visszatöltése hozzávetőlegesen 22 órát vesz igénybe.

A Vizsgálat megállapította, hogy figyelembe véve a tartalékhelyszín és szükséges eszközök maximális rendelkezésre bocsátási idejét, valamint a virtuális géppark visszaállításához szükséges időt, bizonyos katasztrófahelyzetek bekövetkezésekor a visszaállításhoz szükséges idő összességében jóval meghaladhatja a Pénztár által meghatározott RPO értéket.

Továbbá a Vizsgálat megállapította, hogy a BCP Szabályzat 1.1.12 pontja a Panaszkezelés folyamat vonatkozásában 7 munkanapos maximális kiesési időt határozott meg.

A nem megfelelően meghatározott helyreállítási és rendelkezésre állási időtartamok hiányában nem garantálható, hogy a Pénztár üzleti tevékenysége a szabályzatokban meghatározott időn belül és/vagy a jogszabályi elvárásoknak megfelelően helyreállítható.

[INF.11.]

2.3.2. A megállapítás minősítése

A Pénztár fenti gyakorlata miatt nem valósul meg az Öpt. 40/C. § (6) bekezdés c) pontja, mely szerint *„[a] pénztárnak [...] rendelkeznie kell legalább a következőkkel: [a] szolgáltatások ellátásához szükséges informatikai rendszerrel, valamint a szolgáltatások folytonosságát biztosító tartalékberendezésekkel, illetve e berendezések hiányában az ezeket helyettesítő egyéb - a tevékenységek, illetve szolgáltatások folytonosságát biztosító – megoldásokkal [...]”*

A Pénztár által a panaszkezelés folyamat vonatkozásában meghatározott 7 munkanapos maximális kiesési idő sérti az Öpt. 29/A. § (2) bekezdés b) és c) pontjait, miszerint a Pénztár *„[a] telefonon közölt szóbeli panaszt legalább a hét egy munkanapján 8 órától 20 óráig, elektronikus eléréssel – üzemzavar esetén megfelelő más elérhetőséget biztosítva – folyamatosan fogadja.”*

2.3.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja.

A Pénztár jelezte, hogy az elvárt RPO-t átgondolta és 7 napra növelné a BCP-ben minden folyamatra a teljes katasztrófahelyzetre vonatkozó értéket. A Pénztár véleménye szerint ezt még el tudná viselni a szervezet (komolyabb pénzügyi, jogi problémák nélkül, illetve a presztízsesvesztést is figyelembe véve).

A Pénztár továbbá azt is jelezte, hogy a panaszos ügyek fogadása a rendelkezésre álló tartalék irodában megoldható. Ennek biztosítása érdekében a Pénztár a tartalék iroda SLA-ját csökkenti a szerződésben maximum a következő munkanapra. A Pénztár hangsúlyozta, hogy ha szükséges, akkor az ezzel kapcsolatos tagi tájékoztatást a weboldalon meg tudja tenni, mert a weboldal rendszerét nem a telephelyi infrastruktúra biztosítja.

2.3.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, helyette tervezett intézkedésekről számolt be.

A Pénztár a nyilatkozatában foglalt RPO megfelelőségét nem támasztotta alá üzleti hatáselemzéssel, azaz nem igazolta, hogy a tervezett RPO összhangban van a rendelkezésre állásra vonatkozó jogszabályi elvárásokkal, illetve saját, ügyfelek számára is publikált Panaszkezelési szabályzatával (<https://www.vasutaspenztar.hu/docs/Panasz7.pdf>), továbbá nem küldte meg a kialakításra szánt eljárásrenddel összhangban módosított Panaszkezelési Szabályzatát, üzletmenet-folytonossági és katasztrófa elhárítási eljárásrendjeit, valamint az ezek működőképességét igazoló tesztek.

Mindezek miatt a Pénztár észrevétele a megállapítás tényszerűségét és szükségességét nem befolyásolja, így az MNB a megállapítást változatlan tartalommal tartja fenn.

2.3.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján az MNB a jelen határozat rendelkező részének 2. c) alpontjában az informatikai rendszer védelmével összefüggésben – a teljesítés igazolása határidejének tűzésével – felszólította a Pénztárt, hogy a jogszabályi elvárásoknak megfelelően vizsgálja felül az üzleti hatáselemzésében meghatározott helyreállítási és rendelkezésre állási értékeket, és alakítsa ki olyan eljárásrendet, amellyel a szolgáltatás folytonossága az elvárt határidőn belül helyreállítható.

2.4. Jogosultságok kezelése

2.4.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár INGRID rendszerében IT szerepkör jogosultsággal olyan felhasználók is rendelkeznek, akiknek nincs informatikai feladatköre, ezzel olyan funkciókhoz is hozzáférnek, amelyek kezelése számukra nem indokolt, így sérül a legkisebb jogosultság elve, azaz, hogy a felhasználók a munkavégzéshez csak a minimálisan szükséges és elégséges jogosultsággal rendelkezzenek.

Továbbá a Vizsgálat azt is megállapította, hogy az AD felhasználók között szerepel egy aktív Infoservices – tavadmin felhasználó adminisztrátori joggal, amelyet több természetes személy használ.

[INF.10.]

2.4.2. A megállapítás minősítése

A hozzáférési jogosultságok nem a legkisebb jogosultság elve szerinti kiosztása, valamint az adminisztrátori jog nem konkrét természetes személyhez történő rendelése visszaélésekre adhat lehetőséget.

A fentiek alapján a Pénztár megsértette az Öpt. 40/C. § (5) bekezdés c) pontjában foglaltakat, amely szerint *„a biztonsági kockázatelemzés eredményének értékelése alapján a biztonsági kockázattal arányos módon gondoskodni kell legalább az alábbiakról: [...] „[a] rendszer szabályozott, ellenőrizhető és rendszeresen ellenőrzött felhasználói adminisztrációjáról (hozzáférési szintek, egyedi jogosultságok, engedélyezésük, felelősségi körök, hozzáférés naplózás, rendkívüli események).”*

2.4.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja.

A Pénztár jelezte, hogy az ügyvezető kiemelt jogosultsága megszüntetésre került és ennek igazolására az Észrevételekhez mellékelte az INF10_Ingrid_Jogosultság átvizsgálása Vasutas Nyugdíjpénztár_20240220_alairt.pdf elnevezésű dokumentumot.

Továbbá a Pénztár az Infoservices - tavadmin megállapítással kapcsolatban kijelentette, hogy a Pénztár a Vizsgálat során elvégezte a beállítások módosítását és jelezte, hogy erről evidenciát is nyújtott be.

2.4.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta és a vizsgálat helyszíni szakaszában végrehajtott, korábban igazolt intézkedésekről számolt be.

Az MNB az Észrevételekben jelzett megtett intézkedéseket elfogadja, azokat kockázatcsökkentő tényezőként figyelembe veszi.

A Vizsgálat Időszakra vonatkozóan a megállapítást az MNB fenntartja, a megtett intézkedéseket pedig enyhítő körülményként értékelte.

2.4.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján az MNB a jelen határozat rendelkező részének 2. d) alpontjában az informatikai rendszer védelmével összefüggésben – a teljesítés igazolása határidejének tűzésével – felszólította a Pénztárt, hogy szabályzatában rögzítse, és a jövőben mindenkor kényszerítse ki a legkisebb jogosultság elvét annak érdekében, hogy minden felhasználó a szerepkörének megfelelő jogosultsággal rendelkezzen, továbbá írja elő, hogy az adminisztrátori jogokat minden esetben egyedi nevesített természetes személyhez kell rendelni.

2.5. Naplógyűjtő rendszer vizsgálata

2.5.1. Megállapítás (tényállás)

A Pénztár a korábban üzemeltetett Kiwi rendszer helyett a központi naplógyűjtési feladat ellátására a Graylog rendszert vezeti be. A Vizsgálat helyszíni szakaszának időpontjában a rendszerek bekötése már folyamatban volt, azonban még nem valósult meg teljeskörűen valamennyi kritikus rendszer naplóállományának gyűjtése, mint például a Tagi portál vagy a Keepass.

A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár a Graylog bevezetését megelőzően rendszeres biztonsági naplóelemzést nem végzett, az üzemeltető nyilatkozata szerint *„olyan incidens nem történt, amiben külön vizsgálni kellett volna”*.

Továbbá a Vizsgálat azt is megállapította, hogy a gyakorlatban nem biztosított az üzemeltetési és kontroll tevékenységek megfelelő szétválasztása a naplóelemzési tevékenységek kapcsán, hiszen a Pénztár naplógyűjtési és elemzési tevékenységeit a Pénztár informatikai üzemeltetését végző szolgáltatója látja el.

[INF.14.]

2.5.2. A megállapítás minősítése

A kritikus biztonsági eseményeket tartalmazó naplóállományok gyűjtése nélkül a rendszereket érintő események észlelése, kiértékelése és kezelése nem valósul meg megfelelően. A naplóállományok rendszeres kiértékelésének hiányában fennáll a kockázata, hogy egyes biztonsági szempontból releváns tevékenységek észrevétlenek maradnak. Így a Pénztár gyakorlata megsértette az Öpt. 40/C. § (5) bekezdés d) pontját, mely szerint *„[a] biztonsági kockázatelemzés eredményének értékelése alapján a biztonsági kockázattal arányos módon gondoskodni kell legalább az alábbiakról: [...] olyan biztonsági környezetről, amely az informatikai rendszer működése szempontjából kritikus folyamatok eseményeit naplózza és alkalmas e naplózás rendszeres (esetleg önműködő) és érdemi értékelésére, illetve lehetőséget nyújt a nem rendszeres események kezelésére”*.

2.5.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja.

A Pénztár jelezte, hogy a Vizsgálat idején egy új Graylog központi naplózó rendszer beüzemelése volt folyamatban, amellyről evidenciákat is átadott az audit során. A Pénztár hangsúlyozta, hogy azóta a rendszer bevezetését a Pénztár befejezte. Ennek igazolására az Észrevételekhez mellékelte a változáskezelési ívet és a rendszert bemutató végleges dokumentációt is. [INF14. Vasutas_Graylog.xlsx, INF14.Graylog_valtozaskezelesi iv.pdf]

2.5.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta és végrehajtott intézkedésekről számolt be.

A Pénztár a Graylog központi naplózó rendszer bevezetésének igazolására megküldte a változáskezelési ívet és a rendszert bemutató dokumentációt [INF14. Vasutas_Graylog.xlsx; INF14.Graylog_valtozaskezelesi iv.pdf], azonban ezek nem kerültek alátámasztásra a rendszerbeállításokról készített képernyőképekkel, illetve egyéb dokumentumokkal, így nem ellenőrizhető, hogy a dokumentációkban részletezett rendszerbeállítások a gyakorlatban kialakításra kerültek-e.

A fentiek alapján az MNB a megtett intézkedéseket megfelelő alátámasztás hiányában csak részben tudja elfogadni, de azokat kockázatcsökkentő tényezőként, illetve enyhítő körülményként értékeli.

Az MNB a megállapítást fenntartja.

2.5.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján az MNB a jelen határozat rendelkező részének 2. e) alpontjában az informatikai rendszer védelmével összefüggésben – a teljesítés igazolása határidejének tűzésével – felszólította a Pénztárt, hogy központi naplógyűjtő rendszer kiépítése során gondoskodjon valamennyi kritikus naplóállomány gyűjtéséről, és igazolja a naplózórendszer terveknek megfelelő kialakítását. Továbbá alakítsa ki és a jövőben folyamatosan működtesse a naplóállományok rendszeres, az üzemeltetési tevékenységtől függetlenül elvégzett kiértékelésének gyakorlatát.

3. SZÁMVITELI KÖTELEZETTSÉGEK

3.1. Egyéni számlák analitikus nyilvántartásának vizsgálata

3.1.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat több tag egyéni számlájának tartalmát ellenőrizte, tagi azonosító szerint például a következőket: 100039320, 100331511, 100565845, 100486034, 100145747, 100013374, 100132836, 100148030, 100197029, 100275957, 100462514, 100471838, 100502954, 100585645.

Az egyéni számlák tartalma alapján a Vizsgálat megállapította, hogy azok nem tartalmazzak minden gazdasági eseményt, mivel például nem tartalmazzák a tagi elszámolásokkal kapcsolatos kifizetéseket jogcím (pl. tőke, hozam, adóelőleg, szociális hozzájárulási adó, kilépési költség) szerinti bontásban. A jogcím szerinti bontás azt jelenti, hogy például egy várakozási idő letelte utáni kifizetésnél nemcsak a teljes bruttó terhelést kell egy összegben megjeleníteni az egyéni számlán, hanem annak összetevőit is, úgymint tőke, hozam, adóelőleg, szociális hozzájárulási adó, kilépési költség, ezek ugyanis mind különböző jogcímen levont tételek.

A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár az egyéni számláról a kifizetési költségeket is tartalmazó "bruttó" összeget vonja ki, és ezen belül a tag részére ténylegesen kifizetett összegek, valamint az ahhoz kapcsolódó költségek elkülönítve, tételesen nem jelennek meg az egyéni számlán.

A Pénztár ezzel kapcsolatban 2023. december 6-án tett nyilatkozatot, ami szerint *„Az egyéni számla terhelések a kifizetések esetén, tételesen értéknaponként kivezetésre kerülnek, de a banki utalás esedékesség dátumával történik a könyvelés, az ún. Kifizetés folyószámlára teljes összegben. Járadékosok esetén, a járadék megállapodás kezdete dátumával a Szolgáltatási folyószámlára kerül a kivezetés, majd a tőke-hozam aránynak megfelelően, a járadék tervezett banki utalás esedékesség dátumával szintén a Kifizetés folyószámlára kerül kivezetésre. A költségek, SZJA előlegek az egyéni számláról történő kivezetéskor nem ismertek, így az Utalás modulon keresztül, az utalás indításakor kerülnek kiszámításra, úgy mint, adminisztrációs költség, tranzakciós költség, utalási költség és SZJA előleg. A kivezetett összeg, költség és esetleges SZJA előleg összeg, továbbá a banki utalás teljesítés a Kifizetés számlán van nyilvántartva.”* [Számv. 5.]

3.1.2. A megállapítás minősítése

Az Öpt. 2. § (3) bekezdés d) pontja szerint az egyéni számla: az az alapnyilvántartás, amelyen a pénztár gazdálkodása és üzemvitale alapul, és amelyet a pénztár – számviteli rendjével összhangban – a pénztártagok részére vezet. A pénztár gazdálkodása során az egyéni számla tartalmazza (elszámoló-egységekre épülő nyilvántartási rendszert vezető pénztárak esetén elszámolóegységben és forintban kifejezve) a pénztártagok rendszeresen fizetett tagdíjának, egyéb befizetéseinek és a munkáltatói tag hozzájárulásának azt a részét, amelyet a pénztár a tagjai számára a szolgáltatások fedezeteként jóváír, illetve a tagnak a pénztárral szembeni követeléseként az alapszabályban rögzítettek szerint elismer, továbbá a támogató rendelkezése szerint az általa nyújtott adományból a tag számára jóváírandó összeget. A pénztár szolgáltatásait az egyéni számlák megterhelésével, az alapszabályban rögzített tevékenységi rendhez igazodó szolgáltatási számlákról teljesíti. A pénztár felszámolásakor, illetve végelszámolásakor az egyéni számla a pénztár kötelezettségekkel nem terhelt közös vagyona tagok közötti felosztásának eszköze. Az egyéni számla a pénztártag rendelkezése szerint az egyéni nyugdíjszámlán lekötött összeg (tagi lekötés) kivételével követelés biztosítékaul nem szolgálhat. Az egyéni számlát a pénztár csak e törvényben, illetve felhatalmazásán alapuló jogszabályban foglalt rendelkezések alapján terhelheti meg.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak beszámolóképzési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 223/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet (Öszr.) 42. § (3) bekezdése szerint az egyéni számlához kapcsolódóan pénztártagonként analitikus nyilvántartást kell vezetni. Az analitikus nyilvántartásnak tartalmaznia kell bevételi és kiadási jogcímek szerinti megbontásban, időrendi sorrendben a tárgyidőszakban történt jóváírásokat, illetve terheléseket, különbözetük összegében az adott időszak végén a pénztártagnak a pénztárral szemben fennálló elismert követelését. Az Öszr. 42. § (3) bekezdése írja elő az Öpt. 2. § (3) bekezdés d) pontja szerinti egyéni számla vezetésével kapcsolatos tartalmi követelményeket, így a pénztártagonként vezetett analitikus nyilvántartás maga az egyéni számla. Így azzal, hogy a Pénztár a kifizetések során érvényesített költségeket nem tünteti fel az egyéni számlán (vagyis a kifizetéseket

nem részletezi jogcímek szerint), nem felel meg az egyéni számla vezetésével kapcsolatos követelményeknek és megsértette az Öpt. 2. § (3) bekezdés d) pontját, valamint az Öszr. 42. § (3) bekezdését.

3.1.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja. A Pénztár hangsúlyozta, hogy a nyilvántartó rendszer ez alapján jeleníti meg az egyéni számla és kifizetési számla adatokat, és jelezte, hogy a fejlesztés lehetőségét megvizsgálja.

3.1.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, helyette fejlesztési lehetőségek vizsgálatáról számolt be. Mindezek miatt a Pénztár észrevétele a megállapítás tényszerűségét és szükségességét nem befolyásolja, így az MNB a megállapítást változatlan tartalommal tartja fenn.

3.1.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

Jelen határozat rendelkező részének 3. a) alpontjában az MNB a jogszabályok által előírt számviteli kötelezettségek és előírások maradéktalan teljesítésével összefüggésben – a teljesítés igazolása határidejének tűzésével – felszólította a Pénztárt, hogy feleltesse meg az egyéni számlák analitikus nyilvántartását a jogszabályi előírásoknak, valamint a jövőben biztosítsa, hogy a jóváírások és terhelések jogcímenként megbontva egyazon nyilvántartásban jelenjenek meg.

3.2. A meg nem fizetett tagdíjak hitelezési veszteségként történő leírása

3.2.1. Megállapítás (tényállás)

Az előző átfogó vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár a 2016. évi egyéni számlaértesítőkön nem tüntetett fel határidőt, hogy a tagok meddig fizethetik meg az előírt, de nem teljesített tagdíjukat, illetve más módon sem közölt határidőt a tagokkal. Ezt követően ezeket a követeléseket leírta hitelezési veszteségként, így a Határozat 2. pontja felszólította a Pénztárt, hogy a meg nem fizetett tagdíjak hitelezési veszteségként történő leírása során a jövőben maradéktalanul tartsa be a vonatkozó jogszabályi előírásokat.

A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár az előírt, de meg nem fizetett tagdíj követelések után 2023. I. negyedévben 330.632.713,-Ft, 2023. II. negyedévben 106.576.156,-Ft, 2023. III. negyedévben 206.537.363,-Ft, 2023. IV. negyedévben 319.390.478,- Ft hitelezési veszteséget írt le. A 2020. I. negyedévtől a 2022. IV. negyedévig terjedő időszakban hitelezési veszteség elszámolására nem került sor.

A Pénztár a Vizsgált Időszakban 2021. december 8-tól 2023. október 12-ig hatályos, illetve a 2023. október 13-tól hatályos számviteli politikájának 4. pontja az alábbiak szerint szabályozza a tagdíjhátralék összegével kapcsolatos tájékoztatást:

„A pénztártagok az éves tagdíjhátralék összegéről az éves számlaértesítő megküldésével kapnak tájékoztatást, a megfizetésre rendelkezésre álló határidő megjelölésével. A tájékoztatóban feltüntetett hátralék tárgyévét követő év január 12-ig beérkezett befizetések, az adott évre megállapított egységes tagdíj és a nyitó hátralék meg nem fizetett részének figyelembevételével kerül megállapításra. A ki nem egyenlített tagdíj követelés egyéb ráfordításokkal szemben történő leírására az éves zárás keretében kerül sor.”

Ezt támasztja alá a Pénztár 2023. november 6-án kelt nyilatkozata is, ami szerint a *„Nem fizető tagok esetén megállapított hátralék összege 2022. évtől az egyéni számlaértesítőn kerül megjelenítésre, annak joghatását a számlaértesítő információs oldalai tartalmazzák.”*

A Vizsgálat véletlenszerűen kiválasztott minta alapján ellenőrizte a meg nem fizetett tagdíjak hitelezési veszteségként történt leírásának jogszabályoknak való megfelelését. A vizsgált tagok tagi azonosító szerint a következők voltak: 100027853, 100042522, 100059237, 100071505, 100124858, 100165224, 100165281, 100366814, 100400456, 100460443, 100623669, 100703172.

A Vizsgálat a következőket állapította meg:

- A Pénztár a 2022. évi egyéni számlaértéskötőn tájékoztatta a tagdíjat nem fizetőket a tagdíjkövetelés 2022. IV. negyedévre vonatkozóan nyilvántartott összegéről, továbbá jelezte, hogy „Meg nem fizetés esetén a tagdíjhátralék leírásra kerül.” Azonban a Pénztár a számlaértéskötőn a 2022. december 31-én fennálló tagdíjhátralék kiegyenlítésére vonatkozóan határidőt nem tüntetett fel.

- A 8511., 8521. és a 8531. (meg nem fizetett tagdíjak hitelezési vesztesége tartalékként) számlák főkönyvi kartonjai alapján a 2022. IV.-2023. IV. negyedévekre a meg nem fizetett tagdíjakat 2023.01.01-jén, 2023.04.01-jén, 2023.07.01-jén, 2023.10.01-jén, illetve 2024.01.01-jén számolta el hitelezési veszteséggé a Pénztár. A könyvelés alapján a Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár a 2022.IV.-2023.IV. negyedévekre vonatkozóan előírt, meg nem fizetett tagdíjakat a tagdíjat nem fizető tagok tájékoztatását megelőzően (2022.IV. negyedévben), illetve tájékoztatás nélkül (2023.I.-2023.IV. negyedévekben) írta le hitelezési veszteséggé.

- A tagdíjat nem fizető tagok tájékoztatásának hiányát a Pénztár 2023. október 8-án kelt nyilatkozata is alátámasztja, ami szerint: „2022. IV. negyedév óta, negyedévente megállapításra kerül az adott negyedévig bezárólag felhalmozott tagdíjhátralék összege tagonként. A tárgynegyedév utolsó napjára egy technikai partneren keresztül előírásra kerül a teljes addig felhalmozott hátralék összege, majd a negyedévet követő első napon Hitelezési veszteséggé leírásra kerül. Ez a könyvelés lehetővé teszi a tagonkénti analitikával alátámasztott kumulált hátralék kimutatását.”

A Vizsgálat megállapította, hogy mivel a tárgynegyedév utolsó napján kerül előírásra a tagdíjhátralék, és a tárgynegyedévet követő első napon hitelezési veszteséggé leírásra is kerül, így a Pénztárnak lehetősége sincs a tagok leírás előtti tájékoztatására.

[Számv.1. és Számv.4.]

3.2.2. A megállapítás minősítése

Az Ösr. 18. § (3) bekezdése többek között a következőkről rendelkezik: „A pénztár az előírt, de ki nem egyenlített tagdíjkövetelést az egyéb ráfordításokkal szemben leírhatja, ha a tagdíjkövetelés nyilvántartott összegéről a pénztártagot tájékoztatja, a követelés kiegyenlítésére felhívja a pénztártag figyelmét, azonban a pénztártag a pénztár által előírt határidőig kötelezettségének nem tesz eleget. A pénztárnak a leírás gyakoriságát szabályzatban kell meghatározni.”

A Pénztár a fentiek alapján megsértette az Ösr. 18. § (3) bekezdése előzőekben hivatkozott rendelkezéseit, mivel a 2022.IV.-2023.IV. negyedévekre vonatkozóan előírt, meg nem fizetett tagdíjakat a tagdíjat nem fizető tagok tájékoztatását megelőzően (2022. IV. negyedév), illetve tájékoztatás nélkül (2023.I.-2023.IV. negyedévek) írta le hitelezési veszteséggé.

3.2.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja.

A Pénztár továbbá jelezte, hogy a tagdíjhátralék tájékoztatásáról és elszámolásáról szóló részt a számviteli politikában módosítani fogja.

3.2.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, valamint tervezett intézkedésekről számolt be, azonban az intézkedések végrehajtásának igazolására dokumentumot nem csatolt.

Mindezek miatt az MNB a megállapítást változatlan tartalommal tartja fenn.

3.2.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján az MNB a jelen határozat rendelkező részének 3. b) alpontjában a jogszabályok által előírt számviteli kötelezettségek és előírások maradéktalan teljesítésével összefüggésben felszólította a Pénztárt, hogy a Határozat 2. pontjában előírtakat is teljesítve a jövőben maradéktalanul tartsa be a vonatkozó jogszabályi előírásokat a meg nem fizetett tagdíjak hitelezési veszteséggé történő leírása során.

3.3. A könyvviteli nyilvántartásokban a gazdasági események nyilvántartásának ellenőrzése

3.3.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat a 100002609, 100002971, 200012979, 200013019, 100667864, 100685072, 100716307, 105010841, 10066864, 100685072, 100716307, 105012154, 100492594, 100667864, 100685072, 100716307 és 105010187 tagi azonosítójú tagok esetében ellenőrizte a tagdíjelőírás hitelezési veszteségként történő elszámolását. A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár az „Egyéni folyószámla lekérdezés” megnevezésű analitikus kimutatásban tartja nyilván a pénztártagok tagdíjelőírását és azok megfizetését, továbbá hitelezési veszteség leírásának forgalmát.

A Vizsgálat továbbá azt is megállapította, hogy az „Egyéni folyószámla lekérdezés” megnevezésű tagi folyószámla dokumentumban a tagdíjkövetelés leírása „Tagi tagdíj folyószámla köv.” jogcím és „Tagi folyószámla kiegy.” szöveg megjelenítéssel a „Befizetés” rovatban kerül feltüntetésre, azaz ugyanolyan módon, mintha tagdíjbefizetés történt volna.

[Számv. 6.]

3.3.2. A megállapítás minősítése

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számv.tv.) 15. § (3) bekezdése szerint a könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatónak, bizonyíthatónak, kívülállók által is megállapíthatónak kell lenniük. Értékelésük meg kell, hogy feleljen az e törvényben előírt értékelési elveknek és az azokhoz kapcsolódó értékelési eljárásoknak (a valódiság elve).

A Számv.tv. 165. § (1) bekezdése alapján minden gazdasági műveletről, eseményről, amely az eszközök, illetve az eszközök forrásainak állományát vagy összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell kiállítani (készíteni). A gazdasági műveletek (események) folyamatát tükröző összes bizonylat adatait a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni kell.

A beszámoló alapjául szolgáló könyvviteli dokumentumokkal kapcsolatban így elvárt, hogy kívülállók számára is egyértelműen, a valóságnak megfelelően tükrözzék a mögöttes gazdasági eseményt.

Azzal, hogy a tagi folyószámlán a tagdíjkövetelés leírása nem a tényleges gazdasági esemény tartalmára utaló szövegezéssel jelenik meg, a Pénztár megsértette a Számv.tv. 165. § (1) bekezdésben foglaltakat, továbbá a Számv.tv. 15. § (3) bekezdésében szereplő valódiság elvét.

3.3.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja.

A Pénztár továbbá jelezte, hogy a jogcím megjelenítés javításra kerül a tagi folyószámlán.

3.3.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta és jövőbeli, előremutató intézkedésről számolt be, azonban az intézkedés végrehajtásának igazolására dokumentumot nem csatolt.

Mindezek miatt az MNB a megállapítást változatlan tartalommal tartja fenn.

3.3.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján az MNB a jelen határozat rendelkező részének 3. c) alpontjában a jogszabályok által előírt számviteli kötelezettségek és előírások maradéktalan teljesítésével összefüggésben felszólította a Pénztárt, hogy a könyvviteli nyilvántartásainak vezetése során az egyes könyvelési tételeket mindenkor a gazdasági esemény valós tartalmának megfelelően mutassa ki. Ennek keretében biztosítsa azt, hogy a tagi folyószámlán megjelenített tranzakciókhoz tartozó megnevezések tükrözzék a megvalósult gazdasági eseményeket.

4. A NEGYEDÉVES JELENTÉSEK VIZSGÁLATA

4.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat ellenőrizte a Pénztár 2020. IV., 2022. III., valamint 2023. II. negyedéves jelentéseinek alátámasztottságát, és megállapította, hogy a negyedéves jelentések adatait a főkönyvi kivonatok nem támasztják alá maradéktalanul. A negyedéves jelentések és az átadott főkönyvi kivonatok között a Vizsgálat az alábbi eltéréseket tárta fel:

2020. IV. negyedéves jelentés:

1.) A negyedéves jelentés 71OA1 táblázat 71OA1102 (Átlépő tagok által hozott tagi követelés) soron 6.935 E Ft összeget mutatott ki a Pénztár. Ezzel szemben a főkönyvi kivonat szerint a 42212. Más pénztárból belépő tag tárgyévi áthozott fedezeti tagdíja (5.912.280 Ft) és 42234. Tárgyévi belépő pénztártag hozott hozambevétele (1.126.305 Ft) főkönyvi számlák tárgydíszaki forgalma 7.038.585 Ft, azaz a negyedéves jelentésben 104 E Ft-tal kisebb összeg szerepel.

2.) A negyedéves jelentés 71OA1 táblázat 71OA11114 (Kapott osztalékok, részesedések) soron 156.374 E Ft összeget mutatott ki a Pénztár, míg a 71OA11115 (Pénzügyi műveletek egyéb realizált bevételei) soron nem mutatott ki értéket. A főkönyvi kivonat alapján megállapítható, hogy a Pénztár a 71OA1 táblázat 71OA11114 (Kapott osztalékok, részesedések) soron szerepeltette a 97532. Külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségekhez kapcsolódó árfolyamnyereség főkönyvi számla tárgydíszaki forgalmát is. A 71OA1 táblázat 71OA11114 (Kapott osztalékok, részesedések) soron ugyanakkor a befektetett eszköznek, illetve forgóeszköznek minősülő tulajdoni részesedés jelentő befektetések (például részvények, üzletrészek) után kapott osztalék, illetve kamatozó részvények után kapott kamat összegét kell kimutatni, míg a 71OA11115 (Pénzügyi műveletek egyéb realizált bevételei) soron kell kimutatni többek között a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségekhez kapcsolódó, az adott üzleti évben pénzügyileg realizált árfolyamnyereséget.

3.) A negyedéves jelentés 71OA2 táblázat 71OA21015 (Fedezeti tartalékot érintő egyéb kiadások) soron 2.884 E Ft összeget mutatott ki a Pénztár, míg a 71OA21016 (Meg nem fizetett egységes tagdíj miatti hozamlevonás) soron nem mutatott ki értéket. A főkönyvi kivonat alapján megállapításra került, hogy a Pénztár a 71OA21015 Fedezeti tartalékot érintő egyéb kiadások soron tüntette fel a 9639. Tagdíj nem fizetés miatti hozamlevonás likviditási bevétele és a 969. Tagdíj nem fizetés miatti hozamlevonás működési bevétele főkönyvi számlák tárgydíszaki egyenlegét, azaz azokat a tételeket, melyeket a 71OA21016 (Meg nem fizetett egységes tagdíj miatti hozamlevonás) soron kellett volna kimutatnia.

2022. III. negyedéves jelentés:

1.) A negyedéves jelentésben a Pénztár a 71OA1 táblázat 71OA1102 (Átlépő tagok által hozott tagi követelés) soron 6.092 E Ft összeget mutatott ki. Ezzel szemben a főkönyvi kivonat 42212. Más pénztárból belépő tag tárgyévi áthozott fedezeti tagdíja (5.887.298 Ft) és 42234. Tárgyévi belépő pénztártag hozott hozambevétele (284.374 Ft) főkönyvi számlák tárgydíszaki forgalma 6.171.672 Ft, azaz a negyedéves jelentésben 80 E Ft-tal kisebb összeg szerepel.

2.) A negyedéves jelentés 71OA1 táblázat 71OA11082 (Tagi kifizetésekkel kapcsolatosan felmerülő kilépési, adminisztrációs díj) soron 6.661 E Ft összeget mutatott ki a Pénztár. A főkönyvi kivonat alapján megállapítható, hogy a Pénztár ezen a soron jelentette a 9614. M-10 éves várakozási idő utáni kifizetések összegéből levont költség (2.723.952 Ft) és 9619. Működési célú különféle egyéb bevételek főkönyvi számlák mellett a 966. Kerekítési különbözet egyéb bevételei főkönyvi számla tárgydíszaki forgalmát is, ami azonban nem tekinthető tagi kifizetésekkel kapcsolatosan felmerülő kilépési, adminisztrációs díjnak.

2023. II. negyedéves jelentés :

1.) A negyedéves jelentés 71OE táblázat 71OE17 (Kötelezettségek) soron 32.264 E Ft összeget mutatott ki a Pénztár, míg a főkönyvi kivonatban a 44. Rövid lejáratú kötelezettségek (11.109.073 Ft), 46. Adók, járulékok (9.666.553 Ft), és 47. Jövedelem elszámolás, egyéb kötelezettség (11.398.494 Ft) főkönyvi számlák egyenlege 32.174.120 Ft-ot mutat, azaz a negyedéves jelentésben 90 E Ft-tal magasabb összegű kötelezettséget mutatott ki a Pénztár.

2.) A negyedéves jelentés 71OE táblázat 71OE171 (Tagokkal szembeni kötelezettségek) soron 3.837 E Ft összeget mutatott ki a Pénztár, míg a főkönyvi kivonat a 441. Pénztártagokkal, kedvezményezettekkel szemben fennálló kötelezettségek (3.746.277 Ft), és a 442. Más pénztárba átlépő pénztártagokkal, azok kedvezményezettjével szemben fennálló köt. (1.515 Ft) főkönyvi számlák egyenlege 3.747.791 Ft-ot mutat.

Az előzőekben részletezett hibákból adódóan a negyedéves jelentés 71OE táblázat 71OE174 (Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek) sora is hibás.

[Negyed.jel.3.]

4.2. A megállapítás minősítése

A fentiekben leírtakra tekintettel a Vizsgálat megállapította, hogy az eltérésekből adódóan a Pénztár megsértette a pénztárak és a foglalkoztatói nyugdíjnyújtó intézmény által a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a

Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 41/2019. (XI. 21.) MNB rendelet, 57/2021. (XI. 24.) MNB rendelet, valamint az 54/2022. (XII. 2.) MNB rendelet 2. § (2) bekezdését, ami szerint: „A felügyeleti jelentés elkészítésének alapját a magyar számviteli jogszabályok szerint készített főkönyvi, analitikus és egyéb nyilvántartások képezik.”

Megsértette továbbá a Pénztár a 41/2019. (XI. 21.) MNB rendelet, az 57/2021. (XI. 24.) MNB rendelet, valamint az 54/2022. (XII. 2.) MNB rendelet 1. számú melléklet 4.1 pontját, ami szerint: „a hatályos számviteli jogszabályok szerint az adatszolgáltatónak saját magának kell az adatgyűjtését, analitikáját, nyilvántartását megszervezni és gondoskodni arról, hogy minden egyes táblába csak bizonylattal alátámasztott, és az adatszolgáltató nyilvántartásaiban rögzített gazdasági eseményekről kerüljön be adat.”

A Pénztár végezetül megsértette a 41/2019. (XI. 21.) MNB rendelet, az 57/2021. (XI. 24.) MNB rendelet, valamint az 54/2022. (XII. 2.) MNB rendelet 3. számú mellékletének előírásait, amelyek szerint:

- „71OA1102 Átlépő tagok által hozott tagi követelés

Ebben a sorban, a fedezeti tartalék bevételei között kell bemutatni a más pénztárból átlépő pénztártagok egyéni számlájának fedezetül kapott pénzeszközöket.

- 71OA11114 Kapott osztalékok, részesedések

Ezen a soron kell kimutatni a befektetett eszköznek, illetve forgóeszköznek minősülő, tulajdoni részesedést jelentő befektetések (részvények, üzletrészek) után kapott osztalék, illetve kamatozó részvények után kapott kamat összegét.

- 71OA11115 Pénzügyi műveletek egyéb realizált bevételei

Itt kell kimutatni a deviza- és valutakészletek forintra történő átváltásával kapcsolatos árfolyamnyereséget, valamint a külföldi pénzügyi értékre szóló követelésekhez és kötelezettségekhez kapcsolódó, az adott üzleti évben pénzügyileg realizált árfolyamnyereséget.

Itt kell kimutatni a nem fedezeti célú elszámolási határidős és opciós ügyletekkel, valamint a nem kamat-fedezeti célú, egyéb fedezeti ügyletekkel kapcsolatban elszámolt nyereség összegét, a kapott opciós díjat. A fedezeti célú befektetések között nyilvántartott részesedések, részvények kibocsátójának – kiválás formájában történő – átalakulása során a kiváló gazdasági társaságtól térítés nélkül kapott részesedések, részvények forgalmi (piaci) értékét a fedezeti célú befektetésekkel kapcsolatos bevételek között, a részesedések, részvények átadásával egyidejűleg, a pénzügyi műveletek egyéb realizált bevételeként kell elszámolni.”

4.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja és a jövőben a megállapításban foglaltak figyelembevételével fogja elkészíteni a jelentéseket.

4.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár a megállapítást nem vitatta, helyette tervezett intézkedésről számolt be.

A Pénztár tervezett intézkedése nem változtat a tényen, hogy a vizsgált negyedéves jelentések adatait a főkönyvi kivonatok nem támasztják alá, ezért az MNB a megállapítást fenntartja.

4.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

Jelen határozat rendelkező részének 4. pontjában az MNB a negyedéves jelentésekkel összefüggésben – a teljesítés igazolása határidejének tűzésével – felszólította a Pénztárt, hogy vizsgálja felül a feltárt hibák vonatkozásában a 2022-2023. időszak negyedéves jelentéseit, és szükség esetén módosítsa azokat, valamint a jövőben az adatszolgáltatásokat a jogszabály által előírt tartalommal készítse el.

5. TAGSÁGI JOGVISZONY MEGSZÚNÉSE

5.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat ellenőrizte a tagsági jogviszony megszüntetésével kapcsolatos elszámolásokat és azt, hogy a Pénztár a tagsági jogviszony megszüntetésének időpontját a jogszabályban előírtaknak megfelelően állapította-e meg.

1.) A tag kedvezményezettjeivel, illetve örökösével történő elszámolásokkal kapcsolatban a Vizsgálat a következőket állapította meg:

Az ellenőrzött tagok közül a 100246057, 100496496, 100388297, 100597228, 100044684 és 0100145747 tagi azonosítójú elhunyt tagok esetén a Pénztár nem a tagok elhalálozásának dátumát tartja nyilván a tagsági jogviszony megszűnésének dátumaként, hanem a kedvezményezettek/örökösök első igénybejelentésének időpontját.

Például:

- a 100246057 azonosítójú tag 2021. szeptember 5-én hunyt el, a négy örökösből három 2022. április 5-én nyújtotta be a kifizetési igényét és ezzel egyidőben a hagyatékátadó végzést is. A 4. örökös igénye 2022. május 31-én érkezett a Pénztárhoz. A kifizetés első részlete (6.239.968 Ft) 2022. június 9-én, a fennmaradó összeg (918.232 Ft) 2022. augusztus 18-án került utalásra. A Pénztár az elhunyt tag tagsági jogviszonyának megszűnéseként, az első igénybejelentés napját, 2022. április 5-ét tartja nyilván.

- a 100496496 azonosítójú tag 2019. szeptember 8-án hunyt el, a hagyatékátadó végzése 2020. június 9-én érkezett a Pénztárhoz. A hat örökösből az első 2020. július 1-jén nyújtotta be a kifizetési igényét, két örökös az igényét 2020. július 2-án, további három örökös pedig 2020. július 3-án, 9-én és 14-én nyújtotta be a Pénztárhoz. Az első részlet kifizetésére (424.695 Ft) 2020. július 27-én, a végső elszámolásra pedig (94.018 Ft) 2020. november 18-án került sor. A Pénztár az elhunyt tag tagsági jogviszonyának megszűnéseként az első igénybejelentés napját, 2020. július 1-jét tartja nyilván.

2.) Az átlépő tagokkal kapcsolatban a Vizsgálat a következőket állapította meg:

A 100801943, 100497932, 200012680, 100718337, 105000809, 100477215, 105005958 és 100514579 tagi azonosítójú átlépő tagok tagsági jogviszonyát a Pénztár a tag átlépési igényéről szóló nyilatkozat beérkezésének időpontjával szüntette meg saját nyilvántartása szerint.

Például:

- a 200012680 azonosítójú tag átlépési igényéről szóló nyilatkozata 2021. augusztus 11-én érkezett a Pénztárba. Az átlépéshez szükséges utolsó dokumentum 2021. szeptember 8-án érkezett, melyet követően 2021. szeptember 16-án az első részletet (36.792 Ft), majd 2021. november 18-án (7.262 Ft) a második részletet is átutalta a Pénztár az átvevő pénztár részére. A tag tagsági jogviszonya az átlépési igény beérkezésének napjával, 2021. augusztus 11-én szűnt meg a Pénztár nyilvántartása szerint.

A Pénztár alapszabálya a tagsági jogviszony megszűnésével összefüggésben az alábbi szabályozást tartalmazza:

- A 2019.09.25-től 2022.12.31-ig, valamint a 2023.01.01-től 2023.05.15-ig hatályos alapszabály szerint:

„II.9. A tagsági viszony megszűnése

II.9.1. Általános rendelkezések

Az önkéntes pénztári tagsági viszony megszűnik:

a.) a pénztártag halálával;

b.) a pénztártag kilépésével (nyugdíjszolgáltatás, 10 éves várakozási idő leteltével történő kilépés)

c.) más pénztárba átlépésével.”

- A 2023.05.16-tól hatályos alapszabály szerint:

„II.9. A tagsági viszony megszűnése

II.9.1. Általános rendelkezések

Az önkéntes pénztári tagsági viszony megszűnik:

a.) a pénztártag halálával;

b.) a pénztártag kilépésével (nyugdíjszolgáltatás, 10 éves várakozási idő leteltével történő kilépés)

c.) más pénztárba átlépésével,

d.) a 10 évig nem fizető 0-s egyenlegű tag kizárásával.”

A 2024. május 23-ig hatályos alapszabály II.9.4. a) és c) pontja az alábbi szabályozást rögzítette:

„A tagsági viszony megszűnésének időpontjai:

a) Elhalálozás esetén a kedvezményezett (örökös) igénybejelentése beérkezésének napjával.

[...]

c) Más pénztárba átlépésnél az átlépési igény beérkezésének napjával.”

A pénztártag kizárásával kapcsolatban az alapszabály a következő további rendelkezéseket tartalmazza:

A 2019.09.25-től 2022.12.31-ig hatályos alapszabály szerint

„II.9.8. Amennyiben a pénztártag a vállalt tagdíjfizetési kötelezettségének a tagsági viszony létesítésétől kezdődően 10 éven keresztül, legalább két alkalommal történő tértivevényes levélben történő felszólításra sem tesz eleget és nem kezdeményezi másik pénztárba történő átlépését a Nyugdíjpénztár tagjai sorából a pénztártagot kizárhatja.”

A 2023.01.01-től hatályos alapszabály szerint

„II.9.8. Amennyiben a pénztártag a vállalt tagdíjfizetési kötelezettségének a tagsági viszony létesítésétől kezdődően 10 éven keresztül, a Nyugdíjpénztár ajánlott küldeményben történő felszólítására sem tesz eleget és nem kezdeményezi másik pénztárba történő átlépését a Nyugdíjpénztár tagjai sorából a pénztártagot kizárhatja.”

A Pénztár 2024. május 23-i hatálybalépéssel módosította az alapszabályát, melynek eredményeként annak II.9.4. pontja végén a következő rendelkezések kerültek a dokumentumba:

„A tagsági viszony megszűnésének időpontjai:

a) Elhalálozás esetén a tag halálának időpontja.

[...]

d) Más pénztárba átlépésnél a más pénztárba történő átlépés időpontja.”

[Tags.jogvisz.megsz.1., Term1., Term.3.]

5.2. A megállapítás minősítése

Az Öpt. 15. § (1)-(2) bekezdései az alábbiakat rögzítik:

„(1) A pénztártag tagsági viszonya megszűnik

a) halálával;

b) kilépésével;

c) ha a tag a tagdíjat az alapszabályban megjelölt időtartamon túl nem fizeti, és az alapszabály szerint a tagdíjhátralék utólagos rendezésére nincs lehetőség, vagy a tag e lehetőséget elmulasztja;

d) más pénztárba történő átlépéssel;

e) kizárással.

(2) A tagsági viszony megszűnése esetén a pénztártaggal, illetve kedvezményezettjével elszámolási kötelezettség keletkezik.”

A Pénztár a gyakorlatával és a 2024. május 23-ig hatályos alapszabályának II.9.4. a) pontjának rendelkezéseivel megsértette az Öpt. 15. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített előírást azzal, hogy a tagsági jogviszony megszűnésének dátumaként nem a tag elhalálozásának időpontját határozta meg, illetve tartotta nyilván a gyakorlatban. Az Öpt. 15. § (1) bekezdés a) pontja szerint a pénztártag tagsági viszonya megszűnik a halálával. Ezt erősíti az Öpt. 16/A. § (8) bekezdése, miszerint *„a kedvezményezett(ek) a tag halálának időpontjában az egyéni számla kizárólagos tulajdonosává válik (válnak).”*

Az alapszabály II.9.4. c.) pontjában a más pénztárba átlépés esetére vonatkozó szabályozás, miszerint a Pénztár az átlépési nyilatkozat beérkezésének időpontjához köti a tagsági jogviszony megszűnését, szintén jogszabálysértő. Az Öpt. 15. § (1) bekezdés d) pontja szerint a tagsági jogviszony megszűnik más pénztárba történő átlépéssel. Az alapszabály II.9.1. c.) pontja ezzel egyezően rögzíti átlépés esetén a tagsági jogviszony megszűnését. Átlépés esetén nem szakadhat meg az átlépő tag várakozási ideje, azaz nem szűnhet meg a tagsági jogviszonya az átadó pénztárban azelőtt, hogy a befogadó pénztárnál a tagsági jogviszonya létrejött volna, így az átlépési igény beérkezésének időpontja nem határozhatja meg a tagsági jogviszony megszüntetésének időpontját, mivel nem biztosított, hogy ebben az időpontban már létrejött a befogadó pénztárban a tagsági jogviszony, vagyis előfordulhat, hogy emiatt megszakad a várakozási idő.

Az Öpt. 15. § (1) bekezdés d) pontja szerint a tagsági jogviszony megszűnik más pénztárba történő átlépéssel, vagyis az átadó pénztárnál nem szűnhet meg a tagsági jogviszony az átvevő pénztárban keletkező tagsági jogviszony létrejötté előtt.

Mindezek miatta a Pénztár 2024. május 23-ig hatályos alapszabályának II.9.4. c.) pontjának rendelkezése és az ez alapján folytatott Pénztári gyakorlat megsértette az Öpt. 15. § (1) bekezdés d) pontját.

Az Öpt. 15. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a pénztártag tagsági viszonya megszűnik, ha a tag a tagdíjat az alapszabályban megjelölt időtartamon túl nem fizeti, és az alapszabály szerint a tagdíjhátralék utólagos rendezésére nincs lehetőség, vagy a tag e lehetőséget elmulasztja. Az Öpt. 18. § (1) bekezdésének i) pontja szerint az alapszabálynak tartalmaznia kell a tagdíjhátralék kiegyenlítésére rendelkezésre álló határidőt és a tagsági jogviszony díjnemfizetés miatti megszűnésének joghatásait, valamint a követendő eljárást. Továbbá az Öpt. 15. § (5) bekezdése szerint a tagsági jogviszony megszűnésének jogkövetkezményeit és a követendő eljárást az alapszabályban kell rögzíteni.

Ehhez képest a Pénztár 2022. december 31-ig hatályos alapszabálya 10 évi tagdíj nem fizetéshez köti a tagsági jogviszony megszüntetésének lehetőségét, ugyanakkor a pénztártag részére kiküldendő felszólító levelek időbeliségéről, a felszólító levelekre történő teljesítés határidejéről nem rendelkezik, mint ahogy nem rendelkezik az alapszabály a felszólító levelek egymásutániságához kötött határidejéről és azok feltételeiről sem. Az alapszabály olyan részletszabályokról sem rendelkezik, mint hogy a kizárás lehetőségét milyen időközönként vizsgálja felül a Pénztár, a felülvizsgálat eredményéről milyen módon értesül a Pénztár vezetése, illetve ezt követően a Pénztár melyik vezetője, illetve szerve, milyen határidővel és milyen módon, milyen szempontok alapján határoz a kizárásról.

A 2023. május 16-tól hatályos alapszabály már a „0”-s számlaegyenleghez köti a tagdíj nem fizetés miatti tagsági jogviszony megszüntetésének lehetőségét, és már nem követeli meg a két alkalommal kiküldendő felszólítást, de a részletszabályokat ekkortól sem rögzíti az alapszabály az Öpt. 15. § (5) bekezdésében és 18. § (1) bekezdésének i) pontjában foglalt előírások ellenére.

A Pénztár azzal, hogy nem szabályozza egyértelműen a tagdíj nem fizetéssel járó jogkövetkezményeket, illetve azzal összefüggő eljárásrendet, valamint azzal, hogy az alapszabályában csak a lehetőségét veti fel a nemfizetés következményeinek, de nem szabályozza részletesen a kizárást megelőző intézkedések részletszabályait és transzparens módon az előre látható jogkövetkezményeket, megsértette az Öpt. 18. § (1) bekezdésének i) pontját, valamint a 15. § (5) bekezdéseinek előírásait.

5.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja. A Pénztár továbbá hangsúlyozta, hogy az alapszabály módosítására előterjesztést készít, és a Pénztár gyakorlatát is a javaslat szerint módosítani fogja. A Pénztár 2024. május 28-án 220714-2/2024. iktatószám alatt benyújtotta az MNB részére a 2024. május 23-án megtartott küldöttközgyűlésének dokumentációját, azon belül az alapszabály módosítására vonatkozó okiratokat, melyek szerint 2024. május 23-án a Pénztár kiegészítette, illetve módosította az alapszabályának a tagsági jogviszony megszűnésének időpontjára vonatkozó előírásait.

5.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, helyette jövőbeli, előremutató intézkedésekről számolt be. Az alapszabály 2024. május 23-án módosított szabályai közül az elhalálozás okán történő tagsági jogviszony megszűnésének időpontja az Öpt. rendelkezéseivel összhangban került rögzítése a tag halálának időpontjához igazodóan.

A 2024. május 23-tól hatályos alapszabály átlépés esetére szóló tagsági jogviszony megszűnésének időpontját rögzítő rendelkezése megismétli az Öpt. 15. § (1) bekezdése d) pontját¹, ugyanakkor nem tartalmazza az Öpt. 18. § (1) bekezdés f) pontja² szerinti feltételeket, és a követendő eljárást.

A tagdíjnemfizetéshez kapcsolódó tagsági jogviszony megszüntetés vonatkozásában a 2024. május 23-án elfogadott alapszabálmódosítás a dokumentum II.9.8. pontját nem érintette, így az továbbra sem tartalmazza a fentebb megjelölt jogszabályokban előírt és hiányzó részletszabályokat.

¹ Öpt. 15. § (1) bekezdés d) pont: „A pénztártag tagsági viszonya megszűnik más pénztárba történő átlépéssel;”

² Öpt. 18. § (1) bekezdés f) pont: Az alapszabálynak tartalmaznia kell: a tagsági viszony megszűnésének feltételeit, jogkövetkezményeit és a követendő eljárást;”

Mindezek alapján az MNB a megállapítást a jelzett pontosításokkal tartja fenn, ugyanakkor a már megtett intézkedéseket enyhítő körülményként értékelte.

5.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

A fentiek alapján a jelen határozat rendelkező részének 5. a), b) és c) alpontjaiban a tagsági jogviszony megszűnésével összefüggésben – határidő megjelölése mellett – az MNB felszólította a Pénztárt, hogy

- a) gyakorlatában a tagi kifizetések során a jogszabálynak megfelelően határozza meg a tagsági jogviszony megszűnésének időpontját;
- b) a tagsági jogviszony megszűnés időpontja meghatározásának szabályozását feleltesse meg a jogszabály vonatkozó rendelkezéseinek, és ennek érdekében módosítsa az alapszabályát;
- c) a nemfizető tagok tagsági jogviszonyának megszüntetésével kapcsolatos eljárását a jogszabálynak megfelelően egyértelműen rögzítse az alapszabályában, valamint térjen ki az eljárással kapcsolatos határidőkre és döntési jogkörökre is.

6. A RENDKÍVÜLI HELYZETEK KEZELÉSÉRE VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSI TERV

6.1. Megállapítás (tényállás)

Az MNB a Vizsgálat során kérte a Pénztártól a kiszervezésre vonatkozó szerződésekben foglaltaktól eltérő tevékenységvégzésből eredő, rendkívüli helyzetek kezelésére kidolgozott intézkedési tervet a kiszervezett tevékenységeire vonatkozóan.

A Pénztár 2023. november 7-én kelt nyilatkozata szerint *„Informatikai szolgáltató szerződésben foglaltaktól történő eltérő tevékenységvégzésből eredő, rendkívüli helyzetek esetén, amennyiben az informatikai üzemeltetéssel kapcsolatos szolgáltató többszöri felszólításra sem képes a szerződésben foglalt szolgáltatások megfelelő színvonalú, megfelelő SLA-val történő ellátására, vagy rendkívüli ok miatt képtelen a továbbiakban ellátni a feladatait (pl. tömeges baleseti halál), esetleg nem hajlandó ellátni a feladatait (pl. késedelmes számlafizetés miatt további szolgáltatástól való elállás), illetve egyértelműen olyan, a szervezet szempontjából káros tevékenységet végez, amire a szerződés nem jogosítja fel, akkor az ügyvezető igazgató jóváhagyása után a Szervezet új szolgáltatóval szerződik, a jelenlegit pedig rövid időn belül felbontja. Az informatikai üzemeltetési szerződések megkövetelik a kritikus infrastruktúrához/rendszerekhez rendszergazdai hozzáféréseket tartalmazó jelszóboríték előzetes átadását a Szervezet számára. A szerződés megkötése után az ügyvezető igazgató az új szolgáltatónak átadja az admin hozzáféréseket tartalmazó borítékot, mellyel biztosított a szolgáltatás zökkenőmentes átvétele, ellátása.*

Az új szolgáltató:

- létrehozza a saját nevesített hozzáféréseit,
- a jelenlegi szolgáltatót kizárja a rendszerből
- egy új admin jelszóborítékot készít, melyet egy hónapon belül átad az Igazgatóság Elnökének”

A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár a fent idézett nyilatkozatát a kiszervezett tevékenységei vonatkozásában – sem az informatikai szolgáltatások, sem az egyéb szolgáltatások tekintetében – intézkedési tervvel nem támasztotta alá.

A kiszervezésre vonatkozó szerződésben foglaltaktól eltérő tevékenység végzéséből eredő, rendkívüli helyzetek kezelésére kidolgozott intézkedési tervben – a nevéből is következően – arról kell rendelkezni, hogy a kiszervezett tevékenységet végző nem szerződésszerű teljesítéséből, feladatellátásából következő rendkívüli helyzeteket a Pénztár hogyan kezeli, miként gondoskodik a Pénztár zavartalan működéséről, a tagok érdekeinek folyamatos érvényesüléséről. A kiszervezésre vonatkozó szerződésben foglaltaktól eltérő tevékenység végzéséből eredő, rendkívüli helyzetek kezelésére kidolgozott intézkedési tervet nemcsak az informatikai szolgáltatásokra vonatkozólag kell elkészíteni, hanem minden kiszervezett tevékenységhez kapcsolódóan rendelkeznie kell előre kidolgozott intézkedési tervvel (tervekkel).

[Kiszerv.tev.1.]

6.2. A megállapítás minősítése

Azzal, hogy a Pénztár nem rendelkezik minden kiszervezett tevékenysége vonatkozásában a nem szerződészerű teljesítés esetére intézkedési tervvel, a Pénztár megsértette az Öpt. 40/D. § (4) bekezdését, amely szerint a pénztárnak rendelkeznie kell a kiszervezésre vonatkozó szerződésben foglaltaktól eltérő tevékenységvégzésből eredő, rendkívüli helyzetek kezelésére kidolgozott intézkedési tervvel [...].

6.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást csak részben fogadja el.

A Pénztár hangsúlyozta, hogy véleménye szerint az informatikai partnerek kezelésére külön dokumentumban lévő intézkedési terv létrehozására nincs szükség, hiszen a BCP Szabályzat teljeskörűen tartalmazza azt az eljárásrendet, ahogy el kellene járni ilyen esetben. Evidenciaként a Pénztár az Észrevételekhez csatolta az üzemeltetéstől kapott jelszóborítékot [Kiszerv.tev.1.Üzemeltetési jelszóboríték.png].

A Pénztár továbbá jelezte, hogy az Ingrid support biztosított ügyvédi letétet, ennek igazolására a Pénztár az Észrevételekhez dokumentumokat is csatolt. [Kiszerv.tev.1.IRF_kozjegyzoletet_megall_20230921.pdf, Kiszerv.tev.1.107-2023 jegyzőkönyvi tanúsítvány.es3]

A Pénztár továbbá jelezte, hogy az egyetlen kiszervezett, de nem informatikai tevékenység a postai kézbesítés, ami vonatkozásában a BCP-t frissíteni fogja.

6.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár által átadott BCP Szabályzat ugyan tartalmazza az azonosított üzleti folyamatokat, az elviselhető maximális kiesési és adatvesztési időket, a kiesés üzleti hatásait és az erőforrások helyettesíthetőségét, azonban például az Ingrid nyilvántartó rendszer vonatkozásában azt rögzítette, hogy az nem helyettesíthető („Az Ingrid nyilvántartó rendszer nem helyettesíthető, a hibák javítását szerződésben rögzített SLA alapján szabályoztuk.”) illetve, hogy „Az Ingrid és az NYBMENU/NEWG befektetési alkalmazás nem helyettesíthető.” [BCP Szabályzat 1.1.9 Pénzüntézet megkeresés (Tagi lekötés), 1.1.7. Befektetések kezelése pontok].

A BCP Szabályzat hivatkozott pontjai így ellentmondásban állnak a Pénztár azon nyilatkozatával, hogy minden informatikai kiszervezett tevékenység vonatkozásában a BCP Szabályzat teljeskörűen tartalmazza azt az eljárásrendet, ahogy el kellene járni nem szerződészerű teljesítés esetén, ezért az MNB a Pénztár álláspontját nem fogadja el.

Mindezek miatt az MNB a megállapítást változatlan tartalommal fenntartja.

6.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

A fentiekre tekintettel az MNB a jelen határozat rendelkező részének 6. pontjában a kiszervezett tevékenységekkel kapcsolatos kötelezettségek körében – határidő megjelölése mellett – felszólította a Pénztárt, hogy minden kiszervezett tevékenységhez kapcsolódóan készítsen a kiszervezésre vonatkozó szerződésekben foglaltaktól eltérő tevékenységvégzésből eredő, rendkívüli helyzetek kezelésére kidolgozott intézkedési tervet.

7. AZ ANALITIKUS NYILVÁNTARTÁS

7.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat kérte a Pénztár Vizsgált Időszakra vonatkozó azon analitikus nyilvántartását, melyből munkanaponként egyértelműen megállapítható, hogy az egyes eszközök melyik tartalékhoz tartoznak.

A Pénztár által megküldött analitikus kimutatás csupán az „Analitikus kimutatás főszámla” vonatkozásában tartalmazott adatokat, így a Vizsgálat kérte a Pénztárt, hogy mutassa be a kimutatás adattartalmát, és nyilatkozzon arról, hogy rendelkezik-e olyan teljes körű analitikus nyilvántartással, mely alapján eszközönként megállapítható, hogy azok mely alaphoz tartoznak.

A Pénztár nyilatkozatot nem csatolt, helyette a 2019.10.16-tól 2023.09.30-ig terjedő időszakra vonatkozóan munkanaponkénti eszközérték kimutatást küldött. A Vizsgálat kérte a Pénztárt, hogy nyilatkozzon az eszközérték kimutatás milyen nyilvántartásban található, valamint kérte 2023-ra vonatkozóan a kimutatás aktuális (naprakész) állapotát megküldeni.

A Pénztár a 2023. december 8-án kelt nyilatkozatában az értékpapír analitikával kapcsolatban az alábbiakat közölte:

„A 152. kérdéshez beküldött analitika, amelyből munkanaponként egyértelműen megállapítható, hogy az egyes eszközök melyik tartalékhoz tartoznak, a Letétkezelő nyilvántartásában található (december 6-án beküldve). 2023. évre a 10. és 11. hó vonatkozásában küldjük a kimutatást, a Letétkezelőtől a 12. havi kimutatás még nem érkezett meg.”

A Pénztár a Vizsgálat újbóli kérdésére 2023. december 12-én kelt nyilatkozatában az alábbiakról adott tájékoztatást: „Az 59. pont alatt beküldött táblázat tartalmazza a főszámlára befolyt összeg tartalékokra történő bontását, a záró egyenleget a Pénztár a fedezeti portfólió részeként kezeli, mivel a meg nem osztott pénz nagyrészt a fedezeti tartalékot illeti. Miután rögtön felosztásra kerül a befolyt összeg, a függőn ritkán marad tétel, amelyet szintén a fedezeti portfólió részeként tartunk nyilván.

A Vasutas Nyugdíjpénztár jelen időpontban a főszámla vonatkozásában nem rendelkezik teljes körű analitikus, napi nyilvántartással arról, hogy a főszámla záró egyenlege hogyan oszlik meg a fedezeti, működési és likvid portfólió között.”

A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár által csatolt „Analitikus kimutatás főszámla” kimutatásból nem állapítható meg, hogy a napi záró egyenleg melyik tartalékhoz tartozik, továbbá, hogy az eszközérték kimutatást a letétkezelő és nem a Pénztár vezeti, valamint, hogy az nem tekinthető naprakésznek sem. Az átadott dokumentumok alapján a Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár nem rendelkezik olyan analitikus nyilvántartással, melyből munkanaponként egyértelműen megállapítható, hogy az egyes eszközök melyik tartalékhoz tartoznak.

[Fed.tart.befekt.összetétele 1.]

7.2. A megállapítás minősítése

Az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási szabályairól szóló 281/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet (Öbr.) 13. § (4a) bekezdése szerint a pénztárnak az eszközök megvásárlásakor, illetve legalább a tárgyhoz utolsó napjára vonatkozóan tájékoztatnia kell a letétkezelőt arról, hogy melyik eszközöket rendeli az egyes tartalékokhoz, ezen belül a fedezeti alap portfóliójához. Amennyiben a pénztár házipénztára, valamely bankszámlája vagy lekötött betéte több tartalék között van megosztva, közölnie kell a letétkezelővel, hogy ezekből mekkora állomány tartozik a fedezeti tartalékhoz. A pénztárnak olyan naprakész analitikus nyilvántartást kell vezetnie, amelyből munkanaponként egyértelműen megállapítható, hogy az egyes eszközök melyik tartalékhoz tartoznak.

A jogszabályban előírt analitikus nyilvántartás célja, hogy minden eszköz esetében folyamatosan nyomon lehessen követni, hogy mekkora összeg tartozik az egyes tartalékokhoz, illetve megállapítható legyen belőle, hogy a tagi követelések eszközfedezete folyamatosan rendelkezésre áll-e.

A Pénztár azzal, hogy nem rendelkezik olyan naprakész analitikus nyilvántartással, amelyből egyértelműen megállapítható lenne, hogy az egyes eszközök melyik alapokhoz tartoznak, megsértette az Öbr. 13. § (4a) bekezdésében rögzített rendelkezést.

7.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja.

Továbbá a Pénztár jelezte, hogy fejlesztés megrendelését és előkészítését megkezdte.

7.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, helyette előremutató intézkedésekről számolt be.

Az MNB a Pénztár tervezett intézkedését, együttműködő magatartását jelen esetben is enyhítő körülményként értékeli. Azonban az MNB a megállapítást változatlan tartalommal fenntartja, tekintettel arra, hogy a Vizsgált Időszakban a jogsértés fennállt, és a Pénztár a tervezett intézkedés igazolására dokumentumot nem csatolt.

7.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

A fentiekre tekintettel az MNB a jelen határozat rendelkező részének 7. pontjában – határidő megjelölése mellett – felszólította a Pénztárt, hogy a jogszabályi előírásoknak eleget téve alakítson ki, valamint a jövőben folyamatosan

vezessen olyan analitikus nyilvántartást, amelyből minden befektetett pénztári eszköz tekintetében munkanaponként egyértelműen megállapítható, hogy az egyes eszközök melyik alaphoz tartoznak.

8. KIFIZETÉSI HATÁRIDŐK BETARTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

8.1. Várakozási időn túli kifizetések vizsgálata

8.1.1. Megállapítás (tényállás)

Az előző átfogó vizsgálat már megállapította a várakozási időn túli kifizetések kapcsán, hogy a Pénztár két esetben nem tartotta be a kifizetésre vonatkozó 15 napos jogszabályi határidőt. Így az előző átfogó vizsgálat vizsgálati jelentésének 'Várakozási időn túli kifizet.1' pontjában az MNB felhívta a Pénztár figyelmét, hogy a jövőben maradéktalanul tartsa be a tagi kifizetésekre vonatkozó jogszabályi előírásokat.

Az MNB a jelen Vizsgálat során szűrőpróbaszerűen hat tag vonatkozásában ellenőrizte a várakozási időt követő kifizetéseket. Tagi azonosító szerint a következő tagok vonatkozásában: 100039320, 100331511, 100114321, 100565845, 100486034, 100145747. A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár két esetben nem tartotta be a kifizetésre vonatkozó 15 napos jogszabályi határidőt.

A 100114321 tagi azonosítójú tag – tagsága megtartása mellett – 10 éves várakozási idő utáni hozamkifizetést igényelt, az ehhez szükséges utolsó dokumentum – az érkeztető bélyegző szerint – 2019. augusztus 29-én érkezett a Pénztárhoz. Ennek ellenére a kifizetést a Pénztár – csak 54 nappal a jogszabály határidő letelte után – 2019. november 7-én hajtotta végre. A Vizsgálat azt is feltárta, hogy a tag 2019. október 9-én panaszt nyújtott be a késedelem miatt, amit a Pénztár a panaszra adott válaszában elismert. A Pénztár a késedelem okaként adminisztrációs hibára hivatkozott.

A 100565845 tagi azonosítójú tag – tagsága megtartása mellett – 10 éves várakozási idő utáni hozamkifizetést igényelt, az ehhez szükséges utolsó dokumentum – az érkeztető bélyegző szerint – 2020. június 16-án érkezett a Pénztárhoz. Ennek ellenére a kifizetést a Pénztár – csak 26 nappal a jogszabály határidő letelte után – 2020. július 27-én hajtotta végre. A Vizsgálat azt is feltárta, hogy a tag 2020. július 23-án és 27-én panaszt nyújtott be a késedelem miatt, amit a Pénztár adminisztrációs hibára hivatkozva elismert. A Pénztár válaszában jelezte, hogy a kifizetés jogszerű teljesíthetőségéhez szükséges személyes azonosítás megtörténtéről csak a tag panasza alapján szerzett tudomást.

A kifizetésre vonatkozó jogszabályi határidő figyelmen kívül hagyását már a korábbi átfogó vizsgálat is kifogásolta.

[Várakozás.kif.1., Várakozás.kif.2.]

8.1.2. A megállapítás minősítése

A Pénztár azzal, hogy a várakozási idő utáni kifizetések során nem tartotta be a 15 napos kifizetésre vonatkozó határidőt, megsértette az Öbr. 29/A. § (1) bekezdésében foglaltakat, ami szerint „Az egyéni nyugdíjszámlán nyilvántartott összeg egy részének felvétele esetén [Öpt. 47. § (4) bekezdés b) pont], amennyiben a kifizetési kérelem összege nem haladja meg az egyéni nyugdíjszámlán nyilvántartott tagi kölcsön összegével, illetve tagi lekötés összegének kétszeresével csökkentett összeg 85%-át, akkor a kérelemben meghatározott összeget a bejelentés napjától számított 15 napon belül kell kifizetni. A teljes összeg felvétele esetén [Öpt. 47. § (4) bekezdés b) pont], illetve olyan részfelvétel esetében, amikor a felvenni kívánt összeg a 85%-ot meghaladja, akkor az összeg 85%-ának átutalását, kifizetését legkésőbb a bejelentés napjától számított 15 napon belül kell elvégezni.”

8.1.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja. A Pénztár jelezte, hogy a megállapításban szereplő két eset még 2019-ben, illetve 2020-ban történt, továbbá a jövőben gyakoribb ellenőrzéseket fog alkalmazni.

8.1.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, az MNB a megállapítást fenntartja.

8.1.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján az MNB a jelen határozat rendelkező részének 8. pontjában a tagi kifizetésekkel összefüggésben felszólította a Pénztárt, hogy a kifizetésekhez kapcsolódó ügyviteli folyamatait úgy alakítsa ki, hogy azok minden esetben biztosítsák a jogszabályban a kifizetések tekintetében előírt határidők betartását.

8.2. Az elszámolási kötelezettség teljesítési határidejének vizsgálata az elhunyt tagok kedvezményezettjeivel történő elszámolás esetén

8.2.1. Megállapítás (tényállás)

Az MNB Vizsgálat során szűrőpróbaszerűen hat elhunyt pénztártag kedvezményezettjeivel történő elszámolást ellenőrzött. Tagi azonosító szerint a következőket: 100246057, 100496496, 100388297, 100597228, 100044684, 0100145747. A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár összesen hat örökös esetében nem tartotta be a kifizetésre vonatkozó jogszabályi határidőt.

A Vizsgálat az elhunyt pénztártagok kedvezményezettjeivel történő elszámolások vizsgálatával kapcsolatban megállapította, hogy

- a 100246057 tagi azonosítójú elhunyt tag négyből három örökösének dokumentumai 2022. április 5-én hiánytalanul beérkeztek a Pénztárhoz, így a részükre járó első részkifizetés 15 napos határideje 2022. április 20-án lejárt. A negyedik örökös dokumentumai 2022. május 31-én érkeztek be a Pénztárhoz. A kifizetés első részletét – a negyedik örökös dokumentumainak beérkezéséhez igazítva – mind a négy örökös részére 2022. június 9-én teljesítette a Pénztár, így három örökös csak 65 napon belül, 50 nap késedelemmel kapta meg a részére járó kifizetését.

- a 100496496 tagi azonosítójú elhunyt tag hat örököséből egy örökösnek a dokumentumai 2020. július 1-jén, két örökösnek a dokumentumai pedig 2020. július 2-án hiánytalanul beérkeztek, így a részükre járó első rész kifizetésének 15 napos határideje 2020. július 16-án, illetve 17-én lejárt.

A negyedik örökös dokumentumai 2020. július 3-án, az ötödik dokumentumai 2020. július 9-én, a hatodik örökös pedig 2020. július 14-én érkeztek be a Pénztárhoz. A kifizetés első részletét – a hatodik örökös dokumentumainak beérkezéséhez igazítva – mind a hat örökös részére 2020. július 27-én teljesítette a Pénztár, így egy örökös csak 26 napon belül, 11 nap késedelemmel, két örökös pedig 25 napon belül, 10 nap késedelemmel kapta meg a részére járó kifizetést.

[Tags.jogvisz.megsz.2.]

8.2.2. A megállapítás minősítése

A Pénztár azzal, hogy az elhunyt tagok örököseinek a kifizetési során nem tartotta be a 15 napos kifizetésre vonatkozó határidőt, megsértette az Öbr. 29/A. § (2) bekezdésében foglaltakat, ami szerint „A tagsági jogviszony megszűnésével kapcsolatos elszámolási módszert a pénztár a tagokkal való elszámolásról szóló szabályzatában rögzíti. A pénztár a tagsági jogviszony megszűnésekor az átlépésre, kilépésre vonatkozó bejelentés, a kizárásról való döntés, a pénztártag halála miatt szükségessé váló egyösszegű kifizetés vagy átutalás, illetve egyösszegű nyugdíjszolgáltatás igénybevétele esetén a jogosultság igazolása (a továbbiakban: kiváltó esemény időpontja) esetén a tag tagi kölcsönrel csökkentett követelése 85%-ának átutalását, kifizetését legkésőbb a kiváltó esemény időpontjától számított 15 napon belül végzi el. Az egyéni számla lezárását és a végleges elszámolást a pénztár a kiváltó esemény időpontjának negyedévét követő 50 napon belül végzi el.”

8.2.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja. A Pénztár továbbá jelezte, hogy a nyilvántartó rendszer fejlesztésére vonatkozó intézkedést tett.

8.2.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, ugyanakkor előremutató, jövőbeli intézkedésről számolt be. Az Észrevételekben hivatkozott nyilvántartó rendszer fejlesztésének végrehajtására vonatkozó dokumentumot a Pénztár nem csatolt.

Mindezekre tekintettel az MNB a megállapítást fenntartja.

8.2.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján az MNB a jelen határozat rendelkező részének 8. pontjában a tagi kifizetésekkel összefüggésben felszólította a Pénztárt, hogy a kifizetésekhez kapcsolódó ügyviteli folyamatait úgy alakítsa ki, hogy azok minden esetben biztosítsák a jogszabályban a kifizetések tekintetében előírt határidők betartását.

9. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLŐ ESZKÖZ ÚTJÁN TARTOTT ÜLÉSEK

9.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat az ellenőrző bizottsági és igazgatótanácsi ülések jegyzőkönyvei alapján megállapította, hogy az ellenőrző bizottság és az igazgatótanács az egészségügyi veszélyhelyzet megszűnését követően több alkalommal is elektronikus hírközlő eszköz útján — a jegyzőkönyvek tanúsága szerint Zoom program alkalmazásával, online — tartott üléseket és hozott határozatokat, annak ellenére, hogy a Pénztár az alapszabályában nem rendelkezett az elektronikus hírközlő eszköz útján tartott ellenőrző bizottsági és igazgatótanácsi ülések lehetőségéről.

A Vizsgálat megállapította, hogy az ellenőrző bizottság az egészségügyi veszélyhelyzet megszűnését követően 2022. szeptember 9-én, 2022. december 13-án, 2023. március 23-án, 2023. április 26-án és 2023. augusztus 29-én tartott „telefonkonferencia” keretében üléseket és hozott határozatokat.

Ugyan a Pénztár 2023. május 16. napjától 2024. május 23-ig hatályos alapszabályának I.2.3.3. (Az Ellenőrző Bizottság feladatai és működése) című pontja kiegészítésre került a telefonos konferencia tartásának lehetőségével, ezzel szemben a Pénztár 2023. december 7. napján kelt nyilatkozata szerint *„Az Ellenőrző Bizottság a vizsgált időszakban nem tartott telefonkonferencia keretén belül ülést. Az online értekezleten (zoom) kamera és mikrofon használata történik, ahol az Ellenőrző Bizottság elnöke meggyőződik a tagok személyéről, felsorolja a résztvevők nevét és megállapítja, hogy az ülés határozatképes-e. Amennyiben jegyzőkönyvben vagy más hivatkozásban „telefonkonferencia” megnevezés jelenik meg az az online értekezletet jelöli.”*

Ezek alapján a Vizsgálat megállapította, hogy a fent említett ellenőrző bizottsági ülések a valóságban Zoom alkalmazáson keresztül tartott online értekezletek voltak, és az ellenőrző bizottság ilyen módon hozott határozatokat is, miközben a Pénztár Vizsgált Időszakban hatályos alapszabálya nem tartalmazott rendelkezést az elektronikus hírközlő eszköz útján tartott ellenőrző bizottsági ülések lehetőségéről.

Továbbá a Vizsgálat azt is megállapította, hogy az igazgatótanács az egészségügyi veszélyhelyzet megszűnését követően hat alkalommal, így 2022. augusztus 30-án, 2022. szeptember 12-én, 2022. december 20-án, 2023. március 22-én, 2023. április 27-én és 2023. szeptember 14-én elektronikus hírközlő eszköz útján ülésezett.

A Pénztár Vizsgált Időszakban 2024. május 23-ig mindekor hatályos alapszabályának I.2.2.4. pontja az Öpt. 24. § (5) bekezdésével összhangban csak a következő előírásokat tartalmazza: *„Az igazgatótanács rendkívüli esetben ülés megtartása nélkül távbeszélőn, telefaxon, elektronikus levélben (e-mail) is hozhat érvényes határozatot, ha az Igazgatótanácsi tagok közül legalább 4 fő szavazatát teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalja, és 5 napon belül megküldi a Nyugdíjpénztár székhelyére.”* Ebből megállapítható, hogy a Pénztár Vizsgált Időszakban hatályos alapszabálya nem tartalmazott rendelkezést az elektronikus hírközlő eszköz útján tartott igazgatótanácsi ülések lehetőségéről.

A Pénztár 2024. május 23-án módosította az alapszabályát, melynek eredményeként annak I.2.2.4. (Az Igazgatótanács ülései) és I.2.3.3. (Az Ellenőrző Bizottság feladatai és működése című) pontjai kiegészítésre kerültek az elektronikus hírközlő eszköz útján vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz igénybevételével megtartható ülésezés lehetőségével.

[Kontroll.tev.1., Irány.funkc.1.]

9.2. A megállapítás minősítése

A 2020. november 17-től 2022. május 31-ig hatályos, a veszélyhelyzet során a személy- és vagyonegyesítő szervezetek működésére vonatkozó eltérő rendelkezések újbóli bevezetéséről szóló 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet **(Veszélyhelyzeti Korm. rendelet)** 6. § (1) bekezdése értelmében az egészségügyi veszélyhelyzet ideje alatt az ellenőrző bizottság és az igazgatótanács ülésezhetett elektronikus hírközlő eszköz útján vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz igénybevételével is, továbbá a jogi személy irányításával kapcsolatos döntéseit írásban is meghozhatta.

A Veszélyhelyzeti Korm. rendelet 2022. május 31-i hatályon kívül helyezését követően – eltérő speciális jogszabályi rendelkezés hiányában – azonban már csak akkor van lehetősége az ellenőrző bizottságnak és az igazgatótanácsnak elektronikus hírközlő eszköz útján ülésezni és döntést hozni, ha ezt a lehetőséget a Pénztár – a Ptk. szabályaival összhangban – a saját alapszabályában a Ptk. 3:3. § (1) és (2) bekezdése, 3:4. § (1) és (2) bekezdése alapján biztosítja, figyelemmel arra is, hogy az Öpt. 2023. január 1-jétől hatályos módosítása csak a (küldött)közgyűlés esetén rendelkezik az elektronikus hírközlő eszköz útján tartott ülésezésről [Öpt. 21. § (2) bekezdése].

Tekintettel arra, hogy a Pénztár az alapszabályában nem rendelkezett az elektronikus hírközlő eszköz útján tartott ellenőrző bizottsági és igazgatótanács ülések lehetőségéről, a Veszélyhelyzeti Korm. rendelet hatályon kívül helyezését követően az ilyen módon megtartott ülések jogszabálysértőek voltak.

9.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja és az alapszabályt a javaslat alapján módosításra előterjeszti, valamint az ellenőrző bizottság gyakorlatának módosítására is javaslatot fog tenni. A Pénztár 2024. május 28-án 220714-2/2024. iktatószám alatt benyújtotta az MNB részére a 2024. május 23-án megtartott küldöttközgyűlésének dokumentációját, azon belül az alapszabály módosítására vonatkozó okiratokat, melyek szerint 2024. május 23-án a Pénztár kiegészítette az alapszabályának az I.2.2.4. (Az Igazgatótanács ülései) és az I.2.3.3. (Az Ellenőrző Bizottság feladatai és működése) című pontjait az elektronikus hírközlő eszköz útján vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz igénybevételével megtartható ülésezés szabályaival.

9.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, ugyanakkor jövőbeli, előremutató intézkedésekről számolt be. Az Észrevételekben hivatkozott jövőbeli intézkedések megvalósulását a módosított alapszabály megküldése után lehetett csak ellenőrizni, az alapszabály módosítására 2024. május 23-án sor került, melyre tekintettel az MNB pontosította, illetve kiegészítette a megállapítást.

Az MNB mindezekre tekintettel a megállapítást a jelzett módosítással fenntartja.

9.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiek alapján az MNB jelen határozat rendelkező részének 9. pontjában felszólította a Pénztárt, hogy a jövőben az igazgatótanács üléseket kizárólag az alapszabályban a vonatkozó jogszabályokkal összhangban lehetővé tett módok valamelyikén tartsa meg.

10. JEGYZŐKÖNYVVEZETÉS VIZSGÁLATA

10.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat az igazgatótanács ülések jegyzőkönyveinek tartalma alapján megállapította, hogy a Pénztár jegyzőkönyvekben nem minden esetben tüntette fel az ülés valamennyi résztvevőjét.

A teljesség igénye nélkül például a következő igazgatótanács ülések esetében nem került feltüntetésre valamennyi, az igazgatótanács ülésen részt vevő személy:

- 2019. december 4-i ülésen a Diófa Alapkezelő képviseletében jelen volt Bíró Gergely és Pallos Noémi, akiknek részvételét a jegyzőkönyv az 1. napirendi pontban említette meg, továbbá az Amundi Alapkezelő képviseletében jelen volt Forián-Szabó Gergely és Padányi Péter, akiknek részvételét a jegyzőkönyv a 2. napirendi pontban említette meg, azonban nevüket a jegyzőkönyv a jelenlévők között nem sorolta fel.

- 2023. április 27-i ülésen Karikás Judit, a Pénztár könyvvizsgálója hozzászólt a 3. „2022. évi beszámoló és mellékleteinek elfogadása”, valamint a 8. „Könyvvizsgáló mandátuma” pontokhoz, továbbá Forián-Szabó Gergely a Pénztár befektetési tanácsadója hozzászólt a 6. „Befektetési Politika módosításával kapcsolatos hatáselemzés” napirendi ponthoz, azonban a jegyzőkönyv nem említette meg őket a jelenlévők között.

[Irány.funkc.2.]

10.2. A megállapítás minősítése

Azzal, hogy a Pénztár nem tüntette fel az igazgatótanácsi ülések valamennyi résztvevőjét a jegyzőkönyvekben, megsértette az Öpt. 24. § (8) bekezdését, mely szerint „Az ülésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek tartalmaznia kell a jelenlévők nevét, az elhangzott felszólalások lényegét és a hozott határozatokat. [...]”

10.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár a megállapítással kapcsolatban észrevételt nem tett.

10.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár nem tett észrevételt, az MNB a megállapítást fenntartja.

10.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

A fentiekre tekintettel az MNB a jelen határozat rendelkező részének 10. pontjában felszólította a Pénztárt, hogy a jövőben tartsa be az igazgatótanácsi ülések jegyzőkönyveire vonatkozó jogszabályi előírásokat.

11. A PÉNZTÁR FŐKÖNYVELŐJÉNEK BEJELENTÉSE

11.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgált Időszakban a Pénztár nem helyezte ki gazdálkodásának nyilvántartását, ezért a Vizsgálat kérte átadni a mérlegképes könyvelői szakképesítéssel rendelkező alkalmazottal kötött munkaszerződést, a jogszabályi előírásoknak megfelelő végzettséget, valamint a bejelentési kötelezettség megtörténtének igazolását.

Az átadott dokumentumok alapján a Vizsgálat megállapította, hogy a 2013. július 1-jétől 2022. március 18-ig tartó időszakban Repa Ágnes töltötte be a mérlegképes könyvelői képesítéssel rendelkező kötelező alkalmazott szerepét. A Pénztár 2022. április 1-jétől Kissné Henzély Adél Mártát – a korábbi back office csoportvezetőt – foglalkoztatja főkönyvelői munkakörben, akit a Pénztár 2023. december 1-jén kelt nyilatkozata alapján kötelező alkalmazott mérlegképes könyvelőnek tekint.

A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár az Öpt. 20/A. § (2) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, melyet a Pénztár a 2023. december 1-jén kelt nyilatkozatában is elismert, eszerint: *„Amennyiben a főkönyvelőt, mint kötelező alkalmazotti mérlegképes könyvelőt nem a KTA adatbázisban kell bejelenteni, úgy azt a Pénztár nem tette meg.”*

Az MNB továbbá vizsgálta a mérlegképes könyvelői szakképesítéssel rendelkező alkalmazott Központi Törzsadatárba (KTA) történő bejelentésének megtörténtét is.

A Pénztár Repa Ágnes kötelező alkalmazotti pozíciójának megszűnését 2022. június 8-án 239730-1/2022. iktatószámon jelentette az MNB részére. Azt követően a Pénztár 2023. december 1-jén 560207-1/2023. iktatószámon jelentette be Kissné Henzély Adél Mártát mérlegképes könyvelői képesítéssel rendelkező kötelező alkalmazottként az MNB KTA rendszerébe.

A Pénztár 2023. december 1-jén kelt nyilatkozatában arról tájékoztatta az MNB-t, hogy *„a KTA törzsadat-bejelentés űrlapon, mint kötelező alkalmazottat 2023. december 1-i állapot szerint nem találta és a KTA adatbázis kötelező alkalmazotti bejelentését ezért a nyilatkozattal azonos időpontban pótolta a bejelentést”*. A Pénztár nyilatkozatában hivatkozott továbbá arra, hogy a tisztségviselő-választás után, a tisztségviselők bejelentésekor az űrlap működésével kapcsolatban merültek fel problémák, amelyet akkor és később is jelzett a Pénztár felügyelője felé. Mivel a tisztségviselő-választás 2023. május 16-án volt, a főkönyvelő viszont 2022. április 1-jétől tölti be pozícióját, továbbá mivel az MNB-nél a jelzett problémának nem volt nyoma, és azt a Pénztár sem tudta alátámasztani, mindezek miatt az MNB nem fogadta el a Pénztár indokát.

[Alkalm.,megbízh.köv.1., Adatszolg.2.]

11.2. A megállapítás minősítése

Az Öpt. 64. § (1) bekezdés a) pontja szerint *„A pénztártevékenység folytatásának tárgyi és személyi feltétele: valamennyi pénztártípusnál a pénztártevékenység biztonságos folytatására alkalmas irodahelyiség, adószám,*

elnevezés és legalább mérlegképes könyvelői szakképesítéssel rendelkező alkalmazott, ha a pénztár nem helyezi ki gazdálkodásának nyilvántartását.”

Az Öpt. 20/A. § (2) bekezdése szerint „A pénztár megalakulásakor és a vezető tisztségviselők, az ügyvezető (helyettes ügyvezető), illetve a kötelező alkalmazottak, megbízottak változása esetén – ideértve azok újraválasztását vagy újbóli kinevezését is – figyelemmel a (3) bekezdésben foglaltakra a pénztár csatolja

a) nem magyar állampolgár esetén a 20. § (2) bekezdésében meghatározott kizáró ok hiányát igazoló, a nem magyar állampolgár személyes joga szerinti, a bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló törvény szerinti hatósági bizonyítványnak megfelelő okiratot,

b) az érintett személy nyilatkozatát arról, hogy vele szemben jogszabályban meghatározott összeférhetetlenségi ok nem áll fenn,

c) a jogszabály által előírt végzettségét vagy gyakorlatát igazoló dokumentumok hiteles másolatát”

Az Öpt. 64. § (1) bekezdés a) pontja alapján figyelemmel arra, hogy a Pénztár nem helyezte ki gazdálkodásának nyilvántartását, a mérlegképes könyvelő kötelező alkalmazottnak tekintendő, ezért vonatkozásában is alkalmazni kell az Öpt. 20/A. § (2) pontjában foglaltakat. Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár az Öpt. 20/A. § (2) bekezdés értelmében köteles a kötelező alkalmazott személyének megváltozását az MNB részére az ERA rendszeren keresztül az „Önkéntes kölcsönös biztosító pénztár vezető tisztségviselőre, ügyvezetőre, helyettes ügyvezetőre, kötelező alkalmazottra és megbízottra vonatkozó bejelentése” elnevezésű elektronikus űrlap használatával bejelenteni, amelyhez csatolni köteles az Öpt. 20/A. § (2) bekezdés által előírt mellékleteket.

A Pénztár azzal, hogy ennek a bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, megsértette az Öpt. 20/A. § (2) bekezdés a) – c) pontjait.

Az Öpt. 64. § (4) bekezdése szerint „A pénztár az (1)–(3) bekezdések szerinti személyi és tárgyi feltételekben, valamint a letétkezelő, számlavezető, szolgáltatás-szervező, valamint a kiszervezett tevékenységet végző személyében történt változást a szerződés megkötését követő öt napon belül a Felügyeletnek a rendszeresített adatlapon bejelenti.”

A pénzügyi közvetítőrendszer felügyelete alá tartozó személyek és szervezetek törzsadat-bejelentési kötelezettségéről szóló 58/2015. (XII. 22.) MNB rendelet (58/2015. MNB rendelet) 3. § (1) bekezdése szerint a bejelentésre kötelezett bejelentési kötelezettségét az 1. melléklet szerinti törzsadatok elektronikus űrlapokon az MNB „Elektronikus Rendszer Hitelesített Adatok Fogadásához” megnevezésű rendszerén (a továbbiakban: ERA rendszer) keresztül történő bejelentésével teljesíti az MNB részére.

A 58/2015. MNB rendelet 3. § (2) és (3) bekezdése a következőket tartalmazza:

3. § (2) Ha a bejelentésre kötelezett a június 30-i, valamint december 10-i állapotot tükröző bejelentési kötelezettségének teljesítése során azt állapítja meg, hogy az MNB által nyilvántartott, bejelentési kötelezettség alá tartozó törzsadatok naprakészek, akkor a bejelentést az ERA rendszerben elérhető „Adategyezőségi nyilatkozat” elektronikusan hitelesített módon történő megküldésével teljesíti.

3. § (3) Az MNB által nyilvántartott adatokat a bejelentésre kötelezett az „Adategyezőségi nyilatkozat” beküldését megelőzően, az ERA rendszerben elérhető „Törzsadat bejelentés” szolgáltatáson keresztül ellenőrzi. Amennyiben az MNB által nyilvántartott adatok módosítása szükséges, a bejelentésre kötelezett a módosítást az (1) bekezdésben foglaltak szerint kezdeményezi, és az „Adategyezőségi nyilatkozatot” ezt követően – az annak teljesítésre meghatározott határidőben – küldi meg az MNB részére.

Az 58/2015. MNB rendelet 5. § (1) bekezdése szerint a bejelentésre kötelezett bejelentési kötelezettségét az 1., illetve 2. mellékletben az egyes adatkörökre meghatározott gyakorisággal és határidőben teljesíti. A hivatkozott 1. számú melléklet 2.2. KTA2 Vezető állású személyek, vezető tisztségviselők, egyéb vezetők és kötelező alkalmazottak táblázatokban szereplő előírás szerint az adatszolgáltatási határidő változás esetén a bejelentésre irányadó szakágazati törvény vagy az annak alapján meghozott hatósági döntés eltérő rendelkezése hiányában a változást követő öt munkanapon belül; a féléves bejelentési kötelezettség tekintetében: a tárgyév június 30-ra vonatkozóan a tárgyév július 20. munkanapjáig, valamint a tárgyév december 10-re vonatkozóan a tárgyév december 30-ig.”

A Pénztár azzal, hogy törzsadatbejelentési kötelezettségének Kissné Henzély Adél Márta mérlegképes könyvelő esetében 2023. december 1-jéig nem tett eleget, és a saját és az MNB nyilvántartásának eltérése ellenére 2023. június 21-én a 267512-1/2023 iktatószámon adategyezőségi nyilatkozatot is tett, megsértette az Öpt. 64. § (4) bekezdésének,

az 58/2015. MNB rendelet 3. § (1)-(3) bekezdéseinek, és az 5. § (1) bekezdésének, valamint az abban hivatkozott 1. számú mellékletnek az előírásait.

11.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja és a főkönyvelő ERA rendszeren keresztül történő és az Öpt. 20/A. § (2) bekezdés alapján meghatározott csatolmányokkal ellátott bejelentését elkészíti. Továbbá a Pénztár jelezte, hogy a KTA bejelentési kötelezettségének is eleget tett.

11.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár a megállapítást nem vitatta, helyette tervezett, illetve már megtett intézkedésről számolt be.

A mérlegképes könyvelőre vonatkozó ERA bejelentést a Pénztár 183891-1/2024. iktatószámon megtette. A Pénztár 2023. december 1-jén 560207-1/2023. iktatószámon KTA bejelentést is tett, a változásokat a nyilvántartás már tartalmazza.

Tekintettel arra, hogy a Pénztár csak az MNB jelzésére, a vizsgálati eljárás során tett eleget az Öpt. és az 58/2015. MNB rendelet szerinti bejelentési kötelezettségeinek, az MNB a megállapítást fenntartja.

11.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

A fentiekre tekintettel az MNB a jelen határozat rendelkező részének 11. pontjában felszólította a Pénztárt, hogy a jövőben a jogszabályi előírásoknak megfelelően maradéktalanul tegyen eleget a kötelező alkalmazottakkal kapcsolatos bejelentési és törzsadatbejelentési kötelezettségének.

12. TÖRZSADATBEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG

12.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat ellenőrizte a Pénztár kiszervezett tevékenységeinek a KTA rendszerbe történő bejelentésének megfelelőségét, és megállapította, hogy a kiszervezett tevékenységet végző személyében történt változást a szerződés megkötését követő öt napon belül nem, vagy nem megfelelően jelentette be a Pénztár az MNB-nek.

1.) Az alábbi esetekben a Pénztár nem jelentette be a kiszervezési szerződés megszűnését:

a) A Pénztár 2023. november 20-án kelt nyilatkozata szerint „A Vasutas Nyugdíjpénztár az Unirisk Bt.-vel kötött szerződését 2022. szeptember 1-jén felmondta.” A nyilatkozat alátámasztásául a Pénztár elküldte az Unirisk Bt.-vel kötött szerződésének 2022. szeptember 1-jén azonnali hatállyal történő felmondását is. Azonban a KTA rendszerben a szerződés azóta is hatályban lévő szerződésként szerepel, nem történt meg a megszűnés bejelentése.

b) Az MNB KTA rendszerének adatai szerint a Pénztár a Magyar Posta Zrt.-t kiszervezett tevékenységet végző szolgáltatóként jelentette be 2012. június 29-én, mely szolgáltató jelenleg is kiszervezett tevékenységet végzőként szerepel a rendszerben. A Pénztár 2023. november 7-én kelt nyilatkozata – amely a kiszervezett tevékenységeket végző szolgáltatókat és az általuk végzett tevékenységeket rögzítette – nem tartalmazta kiszervezett tevékenységet végzőként a Magyar Posta Zrt.-t, melynek okára vonatkozóan a Pénztár a 2023. november 20-án kelt nyilatkozatában a következőket válaszolta a Vizsgálat kérdésére: „A Vasutas Nyugdíjpénztár a számlaértékesítők és adóigazolások kapcsán nyomdai szolgáltatás és borítékolás kapcsán 2021.01.04-től a Delfin Rendszerház Kft.-vel dolgozik. A Magyar Posta Zrt., majd az EPDB Zrt. korábban végzett nyomdai előállítási tevékenységet a Pénztár részére, ezért kerültek benyújtásra az ERA rendszerbe, mint kiszervezési tevékenységet végzők. A Magyar Posta Zrt. már nem végez nyomdai előállítási tevékenységet, ezért kijelentése a kiszervezett tevékenységet végzők köréből szükséges.” A Pénztár megküldte a Magyar Posta Zrt.-vel és az EPDB Zrt.-vel kötött „Megállapodás szerződés átruházása tárgyában” elnevezésű szerződést is, ami szerint 2014. május 1-jétől a kiszervezett tevékenységet az EPDB Zrt. végzi a Pénztár számára, így a Magyar Posta Zrt. által végzett kiszervezési tevékenység megszűnt.

2.) Az alábbi esetekben a Pénztár öt napon túl jelentette be a változásokat a KTA rendszerbe a kiszervezett tevékenységek vonatkozásában:

a) A Pénztár 2023. november 20-án kelt nyilatkozata szerint „a Delfin Rendszerház Kft.-vel 2020. január 13-án, majd 2021. január 4-én kötött megállapodást nyomdai előállításra és borítékolásra. A tevékenység kiszervezési tevékenységnek minősül és ez alapján az ERA rendszeren keresztül bejelentésre került.” A Pénztár nyilatkozatát támasztják alá a Pénztár által csatolt szerződések is. Ennek ellenére a Pénztár csak 2021.02.22-én 99821-1/2021. iktatószámon tett eleget az MNB KTA rendszerébe történő bejelentési kötelezettségének.

b) A beküldött szerződések alapján a Pénztár 2014. szeptember 11-én vállalkozási szerződést kötött a Jonatán Plussz Kft.-vel a „rendszergazdai, az informatikai biztonsági és munkafolyamathoz kapcsolódó informatikai feladatok ellátására”. Ezt támasztja alá a Pénztár 2023. november 17-én kelt nyilatkozata is, ami szerint „A Vasutas Nyugdíjpénztár 2014. szeptember 11-én kötött vállalkozási szerződést a Jonatán Plussz Kft.-vel, informatikai szolgáltatásra, amely kiszervezési tevékenységnek minősül. A szerződés felmondása 2020. február 10-én történt, az alapszerződés azonban 3 hónapos felmondási időt fogalmaz meg, így a jogviszony megszűnése a felmondást követő 3 hónap leteltével történt meg. Ez magyarázza azt a tényt, hogy a Pénztár a kiszervezési tevékenység megszűnését 2020. május 19-én jelentette le.”

A Vizsgálat megállapította, hogy a Jonatán Plussz Kft.-vel létrejött szerződés 2020. február 10-én felmondásra került. A hivatkozott szerződés szerinti három hónapos felmondási idő 2020. május 10-én járt le, azonban a szerződés megszűnésének bejelentése nem történt meg a megszűnést követő öt napon belül. A szerződés megszüntetéséről szóló bejelentést a Pénztár csak 2020. május 19-én 242920-1/2020. iktatószámon tette meg.

c) A Pénztár által beküldött szerződések alapján a Pénztár 2015. január 5-én vállalkozói szerződést kötött a Volán Elektronika-Kata Kft.-vel a LIBRA Integrált Önkéntes pénztári rendszer és kapcsolódó Mérleg és Likvid modulok üzemeltetésére, hibajavítására, jogszabálykövetésére. A szerződést a felek közös megegyezéssel 2020. január 31. napjára vonatkozóan 2019. november 18-án szüntették meg. A Pénztár a szerződés megszűnésének bejelentését a 330150-1/2020. iktatószámon 2020. július 6-án tette meg, vagyis a szerződés megszüntetésének a KTA rendszerbe történő bejelentése nem történt meg a változástól számított öt napon belül.

3.) Az alábbi esetekben a Pénztár kiszervezett tevékenységre kötött szerződést, azonban azt nem kiszervezett tevékenységként, hanem megbízásként jelentette be a KTA rendszerbe:

a) A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár 2017. augusztus 1-jén vállalkozási szerződést kötött az ALEPH Kft.-vel a KKV Portál Standard rendszer csomag folyamatos biztosítására, a szoftverrendszer, valamint a szoftverhez tartozó hardver rendszer üzemeltetésére, illetve a weboldal internet elérésének biztosítására. A Pénztár a tevékenységet kiszervezett tevékenységnek minősítette, mert a szolgáltatási tevékenység során a pénztártagok személyes adatainak átadására kerül sor. A szolgáltatás kiszervezett tevékenységként történő minősítésére az üzemeltetési szerződés több pontja is utal, például: a 2. pont, ami szerint „Jelen szerződés kiszervezésnek minősül, mivel az Öpt. 40/B. §-a alapján személyes adatok kezelésére kerül sor, tehát a tevékenység során a Vállalkozó pénztártitoknak, üzleti titoknak minősülő éles adatokhoz hozzáfér.” A Pénztár ennek ellenére 2018. augusztus 9-én 186152-1/2018. iktatószámon „megbízásként” jelentette be a szerződést a KTA-ba, ez az adat azóta is változatlan a KTA rendszerben. A Pénztár 2023. november 20-án kelt nyilatkozata – amely a Vizsgált Időszakban kiszervezett tevékenységeket végző szolgáltatókat rögzítette – is kiszervezett tevékenységet végzőként tartalmazta az ALEPH Kft.-t. A Vizsgálat továbbá azt is megállapította, hogy a Pénztár a szerződést 2021. november 30-i hatállyal felmondta, azonban a KTA rendszerében az még jelenleg is aktív szerződésként szerepel.

b) A Vizsgálat megállapította, hogy a Pénztár 2018. szeptember 1-jén informatikai karbantartási és üzemeltetési feladatok ellátására szerződést kötött az Online IT Consulting Kft.-vel. A Pénztár a tevékenységet kiszervezett tevékenységnek minősítette, melyre a szerződés több pontja is utal, például a 8. Kiszervezés pont, mely szerint „Jelen szerződés keretein belül nyújtott szolgáltatás kiszervezésnek minősül, mivel az Öpt. 40/B. §-a alapján személyes adatok kezelésére kerül sor (...).” A Pénztár ennek ellenére 2018. szeptember 5-én 210564-1/2018. iktatószámon „megbízásként” jelentette be a szerződést a KTA-ba, mely időpont óta a bejelentést nem módosította. A Pénztár 2023. november 20-án kelt nyilatkozata – amely a Vizsgált Időszakban kiszervezett tevékenységeket végző szolgáltatókat rögzítette – is kiszervezett tevékenységet végzőként tartalmazta az Online IT Consulting Kft.-t.

[Adatszolg.1.]

12.2. A megállapítás minősítése

Az Öpt. 64. § (4) bekezdése szerint a Pénztár a kiszervezett tevékenységet végző személyében történt változást a szerződés megkötését követő öt napon belül a Felügyeletnek a rendszeresített adatlapon bejelenti.

Az 58/2015. MNB rendelet 3. § (1) bekezdése szerint a bejelentésre kötelezett bejelentési kötelezettségét az 1. melléklet szerinti törzsadatok elektronikus űrlapokon az MNB „Elektronikus Rendszer Hitelesített Adatok Fogadásához” megnevezésű rendszerén (a továbbiakban: ERA rendszer) keresztül történő bejelentésével teljesíti az MNB részére.

A 58/2015. MNB rendelet 3. § (2) és (3) bekezdése a következőket tartalmazza:

3. § (2) Ha a bejelentésre kötelezett a június 30-i, valamint december 10-i állapotot tükröző bejelentési kötelezettségének teljesítése során azt állapítja meg, hogy az MNB által nyilvántartott, bejelentési kötelezettség alá tartozó törzsadatok naprakészek, akkor a bejelentést az ERA rendszerben elérhető „Adategyezőségi nyilatkozat” elektronikus hitelesített módon történő megküldésével teljesíti.

3. § (3) Az MNB által nyilvántartott adatokat a bejelentésre kötelezett az „Adategyezőségi nyilatkozat” beküldését megelőzően, az ERA rendszerben elérhető „Törzsadat bejelentés” szolgáltatáson keresztül ellenőrzi. Amennyiben az MNB által nyilvántartott adatok módosítása szükséges, a bejelentésre kötelezett a módosítást az (1) bekezdésben foglaltak szerint kezdeményezi, és az „Adategyezőségi nyilatkozatot” ezt követően – az annak teljesítésre meghatározott határidőben – küldi meg az MNB részére.

Az 58/2015. MNB rendelet 5. § (1) bekezdése szerint a bejelentésre kötelezett bejelentési kötelezettségét az 1., illetve 2. mellékletben az egyes adatkörökre meghatározott gyakorisággal és határidőben teljesíti. A hivatkozott 1. számú melléklet 2.5.KTA5 Kiszervezés/Megbízás táblázatokban szereplő előírás szerint az adatszolgáltatási határidő változás esetén a bejelentésre irányadó szakágazati törvény vagy az annak alapján meghozott hatósági döntés eltérő rendelkezése hiányában a változást követő öt munkanapon belül; a féléves bejelentési kötelezettség tekintetében: a tárgyév június 30-ra vonatkozóan a tárgyév július 20. munkanapja, valamint a tárgyév december 10-re vonatkozóan a tárgyév december 30-a.

A Pénztár azzal, hogy törzsadatbejelentési kötelezettségének több esetben késedelmesen vagy egyáltalán nem tett eleget, megsértette az Öpt. 64. § (4) bekezdését. Továbbá azzal, hogy a saját és az MNB nyilvántartásának eltérése ellenére 2023. június 21-én 267512-1/2023. iktatószámom adategyezőségi nyilatkozatot is tett, megsértette az 58/2015. MNB rendelet 3. § (1)-(3) bekezdéseinek, és az 5. § (1) bekezdésének, valamint az abban hivatkozott 1. számú mellékletnek az előírásait.

A kiszervezett informatikai tevékenységet végző ALEPH Kft. és Online IT Consulting Kft. KTA bejelentésével kapcsolatban a Pénztár hibásan járt el, mivel az informatikai támogatási tevékenység során személyes adatok kezelése, feldolgozása is megvalósul, ezért ezeket nem „Megbízás”-ként kellett volna bejelenteni. Ezek a bejelentések nincsenek összhangban az Öpt.-nek a kiszervezés meghatározására vonatkozó 2. § (4) bekezdés f) pontjával, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 3. §-ának személyes adata, adatkezelésre, adatfeldolgozásra vonatkozó értelmező rendelkezéseivel. A Pénztár azzal, hogy törzsadatbejelentési kötelezettségének – az ALEPH Kft. és az Online IT Consulting Kft. vonatkozásában – nem megfelelően tett eleget, és adategyezőségi nyilatkozatot is tett, megsértette az Öpt. 64. § (4) bekezdésének, az 58/2015. MNB rendelet 3. § (1)-(3) bekezdéseinek, és az 5. § (1) bekezdésének, valamint az abban hivatkozott 1. számú mellékletnek az előírásait.

12.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást csak részben fogadja el. A Pénztár ugyan jelezte, hogy a kiszervezett tevékenységek bejelentésének alapos felülvizsgálatát el fogja végezni, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy továbbra is fenntartja azon álláspontját, miszerint az ERA rendszer kiszervezett tevékenység bejelentésének űrlapja bonyolult és átláthatatlan.

12.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást részben vitatta, ugyanakkor jövőbeli, előremutató intézkedésről is beszámolt.

Az Észrevételekben a Pénztár nem részletezte, hogy milyen tekintetben tartja bonyolultnak az űrlapot, illetve miért érzi azt átláthatatlannak, így az MNB a Pénztár nyilatkozatának az űrlap bonyolultságára, illetve átláthatatlanságára vonatkozó szubjektív véleményét, illetve annak megalapozottságát nem tudta megítélni. Mindezekre tekintettel az MNB a megállapítást fenntartja.

12.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

A fentiekre tekintettel az MNB a jelen határozat rendelkező részének 12. pontjában – határidő megjelölése mellett – felszólította a Pénztárt, hogy vizsgálja felül kiszervezett- és megbízási szerződéseinek törzsadatbejelentéseit és a jövőben a törzsadatbejelentési kötelezettsége teljesítése során tartsa be a jogszabályi előírásokat.

13. Hozamfelosztási szabályzat

13.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat megállapította, hogy a Vizsgált Időszakban a hozamfelosztással kapcsolatos szabályokat a Pénztár elszámolási szabályzatának 4. „Hozamfelosztási Szabályozás” fejezete tartalmazta, így a Pénztár önálló hozamfelosztási szabályzattal nem rendelkezett.

A Vizsgálat továbbá megállapította, hogy a Pénztár elszámolási szabályzatának 4. fejezete nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozólag, hogy a be- és kilépő tagok esetén a Pénztár milyen hozamfelosztási eljárást folytat.

A Pénztár 2023. október 8-án kelt nyilatkozata szerint a *„kilépő és az aktív tagokkal kapcsolatban a hozamfelosztás során a Nyugdíjpénztár ugyanazt az eljárást alkalmazza.”*

[Hozamfeloszt.1.]

13.2. A megállapítás minősítése

Az Ösr. 7. § (5) bekezdésének a) és d) pontja alapján a pénztárnak a számviteli politikája keretében hozamfelosztási szabályzatot kell készítenie. Az Öbr. 28. § (1) bekezdése szerint a pénztárnak hozamfelosztási szabályzatot kell készítenie.

Az Öbr. 28. § (3) bekezdése szerint a hozamfelosztási szabályzatnak rendelkeznie kell a be- és kilépő tagok esetében követendő eljárásról is.

Azzal, hogy a Pénztár nem a számviteli politika részeként, hanem az elszámolási szabályzat 4. fejezetében szabályozta a hozamfelosztási szabályokat, megsértette az Ösr. 7. § (5) bekezdésének a) és d) pontjait, valamint az Öbr. 28. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakat.

13.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást elfogadja. A Pénztár jelezte, hogy önálló hozamfelosztási szabályzatot fog készíteni.

13.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár az Észrevételekben a megállapítást nem vitatta, jövőbeni intézkedésről tájékoztatott. Az Észrevételekben hivatkozott jövőbeli intézkedés megvalósulásának igazolására a Pénztár dokumentumot nem csatolt.

Az MNB a megállapítást fenntartja.

13.5. Az MNB által alkalmazott intézkedés

A fentiekre tekintettel az MNB a jelen határozat rendelkező részének 13. pontjában – határidő megjelölése mellett – felszólította a Pénztárt, hogy a jogszabályi előírásoknak eleget téve a számviteli politika részeként készítse el a jogszabályi előírásoknak megfelelő tartalmú hozamfelosztási szabályzatát.

14. ALAPSZABÁLY ÁTADÁSA

14.1. Megállapítás (tényállás)

A Vizsgálat megállapította, hogy a szűrőpróbaszerűen vizsgált tizenegy tag közül a Pénztár hét belépő, illetve átlépő tagnak (tagi azonosító szerint a következők: 105001342, 105004628, 105007718, 105009305, 105004456, 105008496, 105008553) az alapszabály átadását nem tudja hitelt érdemlően igazolni.

A Pénztár a belépő, illetve átlépő tagokkal kapcsolatban megküldte – a pénztártagnak kiküldött dokumentáció alátámasztására – a pénztártag tagsági okiratát, a kíséző levelet, valamint a Magyar Postától kapott elektronikus feladójegyzéket, és az elektronikus feladójegyzéket alátámasztó listát. Az elektronikus feladójegyzéket alátámasztó lista csak a tagsági okirat megküldését nevesíti, ezért az hitelt érdemlően nem igazolta a Pénztár, hogy az alapszabályát ténylegesen megküldte-e a pénztártagnak.

[Tagi törzs.adat.2.]

14.2. A megállapítás minősítése

Az Öpt. 11. § (2) bekezdésében foglaltak 2022. december 31-ig hatályos rendelkezései szerint a belépési nyilatkozatot a benyújtástól számított 30 napon belül kell záradékolni, majd annak egy példányát vagy a tagsági okiratot az alapszabállyal együtt a pénztártagnak nyomtatott formában, vagy a pénztártag kérésére elektronikus iratként át kell adni. Az idézett jogszabályhely a 105001342, 105004628, 105007718, 105009305, 105004456, 105008496, 105008553 tagi azonosítóval rendelkező pénztártagokra mind vonatkozik, mivel mindegyikük még 2023. január 1-jét megelőzően lépett be a Pénztárba.

Az Öpt. 64. § (6) bekezdése szerint a nyilvántartási és ellenőrzési rendszer akkor megfelelő, ha – a számviteli jogszabályokban foglaltakon túlmenően – lehetővé teszi a pénztár körütekintő vezetését, a pénztár vezetésének a Felügyelet által történő ellenőrzését, és segíti a pénztárt abban, hogy eleget tegyen a jogszabályok alapján rá háruló kötelezettségeknek.

A fentiek alapján a Pénztár megsértette az Öpt. 64. § (6) bekezdését, figyelemmel arra, hogy az Öpt. – 2022. december 31-ig hatályos – 11. § (2) bekezdésében előírtak teljesítését nem tudta igazolni a 105001342, 105004628, 105007718, 105009305, 105004456, 105008496, 105008553 tagi azonosítóval rendelkező pénztártagok esetében.

14.3. Észrevételek és egyéb nyilatkozatok

A Pénztár az Észrevételekben úgy nyilatkozott, hogy a megállapítást csak részben fogadja el.

A Pénztár hangsúlyozta, hogy a megállapításban szereplő tagok esetében A5 borítékban került kiküldésre az Alapszabály és a záradékolt tagsági okirat, amit a megküldött postai igazolás bizonyít.

14.4. Az Észrevételek és egyéb nyilatkozatok értékelése

A Pénztár a megállapítást vitatta és az MNB-t arról tájékoztatta, hogy a megállapításban szereplő tagok esetében az alapszabály kiküldésre került, amit az A5 borítékban való kézbesítés is bizonyít. Ugyanakkor az Észrevételekben is hivatkozott, a Magyar Postától kapott elektronikus feladójegyzék például a 105010831 tagi azonosítóval rendelkező pénztártag esetében csak az alábbiakat tartalmazta:

"A(z) emailen beküldött feladójegyzékes adatállományt 202.04.21 08:47:03-kor fogadta el rendszerünk.

A beérkezett jegyzék azonosítója: IKR_2058342.

A beküldött fájl neve: 608ef2e4-0956-4a0b-b966-49516108ebc8.xml.

A küldemények feladásakor a felvételi folyamatot gyorsítja, ha kezelőink számára a jegyzékazonosító is ismert..."

Továbbá az email-en érkezett elektronikus feladójegyzékhez a Pénztár

- csatolta a Postaküldemények feladójegyzékét (ePostakönyv), mely 17 db elsőbbségi, 49 db nem elsőbbségi és 1 db nem elsőbbségi levélküldeményről szól, melyek tömege 500 g/50 g/500 g, díjuk 8755 Ft/6615 Ft/390 Ft, küldemények típusa LEV,PRI/LEV/LEV és

- csatolt egy táblázatot, mely 14 nevet tartalmaz. A táblázatban a következő adatok szerepelnek: sorszám, küldemény típusa, ügyszám, pénztártag neve, tagi azonosítója, levélhez csatolt mellékletek száma. Vagyis ezek a dokumentumok sem az A5 borítékban való kiküldést, sem az alapszabály megküldését nem igazolják.

Az MNB továbbra is fenntartja, hogy a Pénztár által átadott dokumentumok nem alkalmasak arra, hogy az alapszabály átadását hitelt érdemlően igazolják.

Az MNB felhívja a Pénztár figyelmét arra, hogy a pénztártagnak a jogszabálmódosítás után is lehetősége van nyomtatott formában kérni az alapszabályt, ezért az átadást alátámasztó folyamat kialakítására a továbbiakban is szükség van azon esetekben, amikor a pénztártag a nyomtatott átvételi formát választja. Mindezekre tekintettel az MNB a megállapítást fenntartja.

14.5. Az MNB által alkalmazott intézkedések

A fentiekre tekintettel az MNB a jelen határozat rendelkező részének 14. pontjában a tagsági jogviszony keletkezésével összefüggésben felszólította a Pénztárt, hogy a jövőben olyan nyilvántartási és ellenőrzési rendszert működtessen, amely támogatja az alapszabály belépő vagy átlépő pénztártag részére nyomtatott formában történő átadása esetén az átadás megtörténtének a Pénztár és az MNB általi ellenőrizhetőségét.

III. AZ MNB ÁLTAL ALKALMAZOTT INTÉZKEDÉSEK

1. Az intézkedések jogalapja

Az Mnbvtv. 42. § d) pontja alapján az MNB ellenőrzi a 39. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó személyek és szervezetek működésére és tevékenységére vonatkozó, a feladatkörébe tartozó hazai jogszabályi rendelkezések és európai uniós jogi aktusok betartását és az MNB által hozott határozatok végrehajtását. Az Mnbvtv. 75. § (1) bekezdés a) pontja alapján, ha az MNB a 62. § (2) bekezdése szerinti ellenőrzés – mint a Vizsgálat – végén vagy az általa hivatalosan ismert tények alapján megállapítja a Pénztár működésére és tevékenységére vonatkozó jogszabályokban meghatározott kötelezettségek megszegését, elkerülését, elmulasztását, késedelmes vagy hiányos teljesítését – ha törvény eltérően nem rendelkezik – az Öpt. szerinti intézkedést, kivételes intézkedést alkalmazza, illetve bírságot szab ki.

A Pénztár kötelezettségeinek teljesítése, a pénztártagok érdekeinek védelme, valamint a pénztártevékenységre vonatkozó jogszabályi előírások betartása érdekében az MNB az Öpt. 65. § (3) bekezdése alapján az ott meghatározott intézkedéseket – akár együttesen is – alkalmazhatja.

2. Felszólítás a jogszabályoknak való megfelelésre (rendelkező rész 1-14. pontjai)

a)

Az Öpt. 65. § (3) bekezdésének a) pontja alapján az MNB az Öpt.-ben és pénztártevékenységre vonatkozó más jogszabályban meghatározott feltételeknek való megfelelésre, valamint a jogsértő magatartás abbahagyására – esetleg határidő kitűzésével – felszólíthat.

Az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdése szerinti mérlegelési jogkörében eljárva az MNB úgy ítélte meg, hogy a Vizsgálat által feltárt jogsértések esetén a Pénztár jogszabályszerű működésének helyreállításához szükséges a Pénztár rendelkező rész szerinti, a vonatkozó jogszabályi előírások betartására vonatkozó felszólítása. Ezen túlmenően a felszólítás alkalmazását az MNB szükségesnek tartotta azon jogalkalmazói cél eléréséhez is, hogy a Pénztár a jövőben tartózkodjon a hasonló típusú jogsértések megvalósításától, továbbá ösztönözve legyen a jogszabálysértéseket megvalósító körülményei megváltoztatására.

Fentiekre tekintettel az MNB a jelen határozat rendelkező részének 1-14. pontjaiban előírt felügyeleti intézkedésekről határozott. Az intézkedések alkalmazása során az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdésében meghatározott körülmények közül az a), b), c), d), e), f) és i) pontok alapul vételével az MNB tekintettel volt a szabályok megsértésének, illetőleg a hiányosságoknak a súlyosságára, ismétlődésére és gyakoriságára, a cselekménynek a biztonságos működésre, valamint az érintett személyekre, illetve a pénzügyi intézményrendszer más tagjaira gyakorolt hatására, a szabályszegéssel vagy a mulasztással előidézett kockázatra, valamint a felelős személyek által az MNB-vel kapcsolatban tanúsított együttműködésre, figyelemmel arra, hogy a Pénztár több esetben vállalta és intézkedett a jogsértés megszüntetése iránt.

Az Mnbvtv. 48. § (4) bekezdése alapján az MNB felhívására az Mnbvtv. 39. § (1) bekezdésében meghatározott törvények hatálya alá tartozó személy és szervezet – így a Pénztár is – köteles az MNB feladatellátásához kért, a tevékenységére vonatkozó tájékoztatást megadni, a hatósági eljárás tárgyával összefüggő adatot, továbbá az előbbieken fel nem sorolt egyéb kimutatást az MNB által meghatározott formában elkészíteni és rendelkezésére bocsátani.

b)

Az Öpt. 65. § (3) bekezdésének h) pontja alapján az MNB a pénztár kötelezettségeinek teljesítése, a pénztártagok érdekeinek védelme, valamint a pénztártevékenységre vonatkozó jogszabályi előírások betartása érdekében a pénztárt felszólíthatja az alapszabály módosítására.

A jelen határozat indokolásának 5.1. pontja szerinti tényállás és a jogszabályi felhatalmazások alapján az MNB a Pénztárt a határozat rendelkező részének 5. b) és 5. c) alpontjaiban alapszabályának módosítására szólította fel. A jelen határozat hivatkozott pontja szerinti jogsértések csak ezen intézkedés alkalmazásával orvosolhatók.

3. Felhívás adatszolgáltatás teljesítésére

Az Mnbvtv. 48. § (4) bekezdése alapján az MNB felhívására az Mnbvtv. 39. § (1) bekezdésében meghatározott törvények hatálya alá tartozó személy és szervezet – így a Pénztár is – köteles az MNB feladatellátásához kért, a tevékenységére vonatkozó tájékoztatást megadni, a hatósági eljárás tárgyával összefüggő adatot, továbbá az előbbieken fel nem sorolt egyéb kimutatást az MNB által meghatározott formában elkészíteni és rendelkezésére bocsátani.

Az Öpt. 64/C. § (1) bekezdése értelmében a pénztár az MNB-nek jogszabályon alapuló rendszeres és eseti, illetve felügyeleti határozaton alapuló eseti adatszolgáltatást teljesít. Az MNB fokozottan figyelemmel kívánja kísérni a határozat rendelkező részében foglalt intézkedések teljes körű végrehajtását, ezért az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdése szerinti mérlegelési jogkörében eljárva a határozat rendelkező részének 1. pont b), 2. pont a)-e) és 3. a) alpontjaiban, valamint a 4. pontban, az 5. pont b)-c) alpontjaiban, illetve a 6., 7., 12., és 13. pontokban foglaltakhoz kapcsolódóan – egyúttal a teljesítési határidőt is meghatározva – adatszolgáltatási kötelezettségek előírásáról is határozott.

4. Az MNB által kiszabott felügyeleti bírság (rendelkező rész 15. pontja)

4.1. A bírság szankció jogalapja

Az Mnbvtv. 75. § (1) bekezdés a) pontja alapján, ha az MNB a Vizsgálat végén vagy az általa hivatalosan ismert tények alapján megállapítja a pénztárak működésére és tevékenységre vonatkozó jogszabályok, vagy az MNB hatósági határozatában meghatározott kötelezettség megszegését, elkerülését, elmulasztását, késedelmes vagy hiányos teljesítését, – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a Pénztár esetén az Öpt. fentebb már hivatkozott 65. § (3) bekezdésének a) pontja szerinti intézkedés alkalmazása mellett bírságot szabhat ki.

Az Öpt. 65. § (3) bekezdés f) pontja alapján a Pénztár kötelezettségeinek teljesítése, a pénztártagok érdekeinek védelme, valamint a pénztártevékenységre vonatkozó jogszabályi előírások betartása érdekében az MNB felügyeleti bírság megfizetésére kötelezhet.

4.2. A bírság kiszabásának indoka és célja

Az MNB célja – figyelemmel az Mnbvtv. 4. § (9) bekezdés c) és d) pontjára – az egyes pénzügyi szervezeteket, illetve egyes szektorokat fenyegető, nemkívánatos üzleti és gazdasági kockázatok feltárása, a már kialakult egyedi vagy szektorális kockázatok csökkentése vagy megszüntetése, illetve az egyes pénzügyi szervezetek prudens működésének biztosítása érdekében megelőző intézkedések alkalmazása, valamint a pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat igénybe vevők érdekeinek védelme, a pénzügyi közvetítőrendszerrel szembeni közbizalom erősítése. E törvényi célok elérése érdekében az MNB határozottan, következetesen és szigorúan fel kíván lépni az ellenőrzési

eljárásai során feltárt, vagy az általa hivatalosan ismert tények alapján tudomására jutott minden olyan magatartással szemben, amely sérti vagy veszélyezteti a pénztári tevékenységet végző szervezetek ügyfeleinek az érdekeit, illetve alkalmas a pénzügyi közvetítőrendszerrel – így az önkéntes nyugdíjpénztári piaccal – szembeni közbizalom gyengítésére, valamint az átlátható, hatékony és prudens működés megzavarására. Ebben a tekintetben az MNB ellenőrzési tevékenysége akkor tekinthető hatékonynak, ha betölti a jogszabályi rendeltetését, azaz felfedi – többek között – az önkéntes nyugdíjpénztári tevékenységet végző szervezetek és személyek által elkövetett jogszabálysértéseket, és azok miatt arányos, következetes és kiszámítható jogkövetkezményt, megfelelő jellegű és mértékű intézkedést, illetve szankciót alkalmaz. Ezáltal tud hatékonyan megfelelni az MNB a pénzügyi közvetítőrendszer feletti felügyeletet gyakorló hatósági jogkörében a megelőző (preventív) szerepének, és lehet képes megakadályozni a pénzügyi piacok zavarait.

Az MNB előbbiekben említett célkitűzéseit a Vizsgálat lezárása során a Pénztárral szemben alkalmazandó megfelelő felügyeleti intézkedés, illetve szankció kiválasztása, illetőleg annak szükséges és arányos mértékének a megállapítása során is következetesen érvényre kívánta juttatni. Ennek mérlegelése során a szükséges és arányos jogkövetkezményként a Pénztárral szemben alkalmazott felszólítás intézkedés mellett a határozat indokolásának 1-14. pontjaiban foglalt jogszabálysértésekre tekintettel az MNB a bírságszankció alkalmazását is szükségesnek tartotta. A bírság kiszabásának szükségességéről ezen jogsértések esetében az MNB arra tekintettel döntött, hogy az alkalmazott jogkövetkezménynek egyszerre kell szolgálnia mind az egyedi (speciális), mind az általános (generális) – a többi önkéntes nyugdíjpénztári piaci szereplőre informatív, figyelem felhívó erővel ható – prevenciós célokat. Az MNB megítélése szerint a jogszabályi megfelelésre való felhívás önmagában nem elegendő annak a kívánt joghatásnak az érvényre juttatására, hogy a Pénztárt rábírja a feltárt kockázatok kezelésére, illetve megszüntetésére, egyúttal a határozatban foglaltak határidőben történő, pontos és teljes körű teljesítésére.

4.3. A bírság kiszabása során mérlegelt körülmények és a bírság összegének megállapítása

Az Mnbvt. 76. § (1) bekezdése alapján a pénztárakkal szemben kiszabható felügyeleti bírság összege százezer forintról kétmilliárd forintig terjedhet. A felügyeleti bírság összegének ezen keretek közötti meghatározásánál – az arányosság elvére is figyelemmel – az MNB elsősorban azt mérlegelte, hogy a Pénztár által elkövetett jogsértések piacra gyakorolt hatására, gyakoriságára, a tagok érdekeinek potenciális és tényleges sérelmére, valamint a Pénztár piaci súlyára tekintettel mekkora összegű felügyeleti bírság alkalmas arra, hogy egyrészt a Pénztárt a jövőre nézve visszatartsa a hasonló típusú jogsértések megvalósításától, másrészt ösztönözze a Pénztárt a jogszabálysértést megvalósító körülményei megváltoztatására, harmadrészt a Pénztár által képviselt piac számára annak világos jelzésére, hogy az MNB a Pénztárnál feltárt jogszabálysértéseket milyen súlyú jogsértésnek tekinti, saját jogalkalmazói gyakorlatában azokhoz milyen jogkövetkezményeket rendel.

Az MNB hangsúlyozza, hogy a bírság összegének fenti keretek között történt meghatározásakor megvizsgálta a jelen határozatban értékelt jogsértések szempontjából releváns valamennyi – többek között az Mnbvt. 75. § (4) bekezdésében is nevesített – mérlegelési szempontot, és amelyek megítélése szerint a jelen ügyben a bírságkiszabás körében enyhítő, vagy súlyosító körülményként értékelhetők, azokat alább részletezi. Tekintettel arra, hogy az Mnbvt. 75. § (4) bekezdése nem taxatív felsorolást tartalmaz az MNB által figyelembe vehető körülményekről, tehát az MNB a mérlegelése során olyan szempontokat is értékelés tárgyává tehet, amelyek az adott ügy egyedi sajátosságaiból fakadnak, így az MNB kizárólag a bírságkiszabás során figyelembe vehető és ténylegesen figyelembe vett körülményeket rögzíti.

Az MNB a bírságot a határozat 1–14. pontjaiban foglalt jogszabálysértésekért szabta ki, de a határozat 1.-2., a 3.1. alpontban, 4.-8. pontokban foglalt jogsértéseket értékelte a legnagyobb súllyal. Az MNB a határozat többi pontjaiban rögzített jogsértéseket a bírság kiszabásánál mérsékeltőbb súllyal vette figyelembe.

Az Mnbvt. 75. § (4) bekezdés a), b), c) és e) pontja alapján a legjelentősebb súlyú és kockázatos jogszabálysértésként az MNB a határozat 1. pontjában szereplő jogsértéseket értékelte, figyelemmel arra, hogy az ellenőrzési funkció

ellátásának hiányosságai közvetlen hatással vannak a Pénztár biztonságos működésére, így nagyobb kockázatot hordoznak (1. pont).

Az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdés a), b), c) és e) pontjára tekintettel az MNB jelentős súlyú jogszabálysértésként értékelte az informatika biztonsággal kapcsolatban feltárt rendellenességeket, tekintettel arra, hogy az informatika biztonsággal kapcsolatban felfedezett sérülékenységek, hibák, hiányosságok szolgáltatás kieséshez, adatvesztéshez és üzletmenet fennakadáshoz vezethetnek, ezzel veszélyeztetik a prudens működés feltételeit és működési kockázatot jelentenek (2.1., 2.2. és 2.3. alpontok).

Az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdés a)-b) pontja alapján az MNB jelentős súlyú jogszabálysértésként értékelte, hogy az egyéni számlák analitikus nyilvántartását a Pénztár nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően vezette, valamint, hogy a jóváírások és terhelések jogcímenként megbontva nem ugyanazon nyilvántartásban jelentek meg (3.1. alpont).

Az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdés a)-b) pontja alapján az MNB a Pénztár terhére értékelte azt is, hogy nem gondoskodott megfelelően a Pénztár negyedéves adatszolgáltatásainak szabályszerű elkészítéséről (4. pont).

Az MNB az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdés a) és c) pontja alapján jelentős súlyú jogsértésként értékelte, hogy a tagok tagsági jogviszonyát a Pénztár nem a jogszabályi előírásoknak megfelelő időpontban szüntette meg, és a tagsági jogviszony megszüntetésével kapcsolatban az alapszabálya is a jogszabályokkal ellentétes szabályozást tartalmazott (5. pont).

Az MNB az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdés a), b), c) és e) pontja alapján súlyos jogsértésként értékelte a kiszervezett tevékenységek vizsgálata során feltárt rendellenességet, az analitikus nyilvántartás hiányát, valamint a tagi kifizetések során a jogszabályi határidők túllépését a jogsértések, mulasztások jellegére, mértékére, számosságára tekintettel, továbbá a működési kockázatra, illetve a tagi érdeksérelemre gyakorolt hatásuk miatt (6-8. pont).

A fentiekén túl az MNB az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdés a) pontja alapján enyhébb súlyú jogsértésként értékelte a legkisebb jogosultság megsértésének elvét, a valamennyi kritikus naplóállomány gyűjtésével kapcsolatban feltárt hiányosságokat, a számviteli kötelezettségek és előírások megsértését, az alapszabály felhatalmazása nélküli elektronikus hírközlő eszköz útján történő ülésezést, az igazgatótanácsi ülések dokumentáltságának hiányosságait, a főkönyvelő bejelentésének hiányát, a törzsadatbejelentési kötelezettségek teljesítése során elkövetett jogszabálysértéseket, az önálló hozamfelosztási szabályzat hiányát, valamint a tagsági jogviszony keletkezésével kapcsolatos vizsgálat során feltárt rendellenességeket (2.4., 2.5., 3.2., 3.3. és 9-14. pontok).

Az MNB a bírságkiszabás körében értékelte azt is, hogy a Pénztár befektetett vagyona 2024. március 31-én 53,7 milliárd Ft, taglétszáma 35487 fő volt. A 2024. március 31-i adatok szerint a Pénztár piaci részesedése vagyona alapján 2,66 %, míg taglétszáma alapján 3,31 %. Előbbiek alapján a Pénztár közepesnél alacsonyabb hatású piaci szereplőnek minősül, amit az MNB az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdés b) c) pontja alapján vett figyelembe a bírság összegének meghatározása során.

Annak érdekében, hogy az intézkedés a speciális prevenciók hatását elérje, a bírság összegének megállapítása során az MNB figyelembe vette azt is, hogy 2024. március 31-én a Pénztár tartaléktőkéje 275,7 millió Ft, a 2024. I. negyedéves működési eredménye -1 millió Ft, az egyéb likviditási tartaléka 274,1 millió Ft volt.

Az MNB az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdés i) pontja alapján súlyosító körülményként értékelte, hogy a Pénztár a meg nem fizetett tagdíjak hitelezési veszteségként történő leírása során ismételten jogszabálysértést követett el, holott ezt már a korábbi átfogó vizsgálat során is kifogásolta az MNB.

Az MNB az Mnbvtv. 75. § (4) bekezdés f) pontjára tekintettel enyhítő körülményként értékelte a Pénztár általánosan együttműködő magatartását és konstruktív hozzáállását a jogsértések megszüntetése érdekében, továbbá azt, hogy a hiányosságok orvoslása érdekében tervezett, illetve megtett lépésekről tájékoztatta az MNB-t. Az Mnbvtv. 75. § (4)

bekezdés d) pontjában foglaltakra is figyelemmel ugyancsak enyhítő körülményként értékelte az MNB, hogy a megállapított jogszabálysértéseknek nincs negatív hatása a pénzügyi intézményrendszer tagjaira.

A fentiek alapján az MNB a kiszabott felügyeleti bírság összegét – figyelemmel az Mnbtv. 76. § (1) bekezdésében rögzített, százezer forinttól kétmilliárd forintig terjedő bírságkeretre, és tekintettel az Mnbtv. 75. § (4) bekezdésében foglalt mérlegelési szempontok fentiek szerinti értékelésére – a jelen határozat rendelkező részében írt összegben állapította meg. Ezen összegű felügyeleti bírság kiszabásával látta elérhetőnek azt a jogalkalmazói célt, hogy a Pénztárt a jövőre nézve visszatartsa a hasonló típusú jogsértések megvalósításától, továbbá ösztönözze a Pénztárt a jogszabálysértést megvalósító körülményei megváltoztatására. Ezen bírságösszeg kiszabását tartotta továbbá alkalmasnak az MNB arra, hogy a többi piaci szereplő számára jelezze azt, hogy az MNB a jelen határozatban feltárt jogsértések elkövetését – figyelembe véve a fent kifejtett enyhítő körülményeket – megfelelő nyomatékú felügyeleti bírság kiszabásával szankcionálja.

Az Mnbtv. 77. § (1) bekezdése szerint a bírságot a kiszabásáról hozott döntés véglegessé válásától számított harminc napon belül kell a döntésben megjelölt számlára befizetni.

5. Tájékoztatás (rendelkező rész 16. pontja)

A jelen határozat rendelkező részében előírt tájékoztatás a Pénztár jogi és ténybeli helyzete tekintetében elsőrendű fontosságú, hiszen a megfelelő tájékoztatás hiányában az igazgatótanács és az ellenőrző bizottság, illetve a küldöttközgyűlés az Öpt.-ben meghatározott jogköreit nem tudná teljességében gyakorolni, és ez sértené a pénztártagok jogait. Az igazgatótanács, illetve az ellenőrző bizottság tagjainak feladatait és hatáskörét az Öpt. 24-27. §-ai, egyetemleges felelősségüket feladatkörükben kötelezettségeik megszegésével okozott kárért az Öpt. 20. § (7) bekezdése rögzíti.

A határozat a hivatkozott jogszabályhelyeken, valamint az Mnbtv. 42. § d) pontján és 49/C. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

A határozat meghozatalára az MNB nevében, az Mnbtv. 4. § (9) bekezdésében és 39. § (1) bekezdés a) pontjában biztosított hatáskörben, az Mnbtv. 13. § (1) bekezdésére és a (11) bekezdés a) pontjára figyelemmel, a Magyar Nemzeti Bank egyes hatósági döntéseivel kapcsolatos hatáskörgyakorlás, valamint a hatáskör gyakorlója helyettesítésének, kizárásának részletes szabályairól szóló 56/2022. (XII. 22.) MNB rendelet (**MNB rendelet**) 2. § (9) bekezdése, továbbá helyettesítés esetén a 9. § (1) bekezdés c) pontja alapján került sor. A határozat aláírására az MNB rendelet 8. §-ában foglaltak alapján került sor.

A késedelmi pótlék MNB általi felszámításának lehetőségét az Mnbtv. 55. § (1), (2) és (4) bekezdése biztosítja. Az MNB által kiszabott bírságnak és a késedelmi pótléknak az állami adóhatóság útján történő behajtásának lehetősége az Mnbtv. 55. § (1) bekezdésén, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (**Ákr.**) 134. § (1) bekezdésén alapul.

A határozat elleni jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Mnbtv. 46. § (2) bekezdés 18. pontján, az Ákr. 112. § (1) bekezdésén, 113. § (1) bekezdés a) pontján, 114. § (1) bekezdésén, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 6. §-án, 12. § (1) bekezdésén, 13. § (3) bekezdés a) pont ad) alpontján, 17. §-án, 27. § (1) bekezdésén, 29. § (1) bekezdésén, 39. § (1) és (6) bekezdésein, 50. § (1) bekezdésén, 77. § (1)-(2) bekezdésén, 157. §-án, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 72. § (1) bekezdésén, a 608. § (1) bekezdésén, a 630. §-án, valamint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdés a), illetve b) pontján alapul.

A határozat az Mnbtv. 49/C. § (7) bekezdése alapján alkalmazandó Ákr. 82. § (1) bekezdése értelmében annak közlésével végleges.

Budapest, 2024. július 08.

A Magyar Nemzeti Bank nevében eljáró

Nagy Koppány

igazgató

Biztosítás- és pénztárfelügyeleti igazgatóság

ELEKTRONIKUSAN ALÁÍRT IRAT

[<<nagyko>>]